

Publicatieblad

van de Europese Gemeenschappen

ISSN 0378-7079

C 21

45e jaargang

24 januari 2002

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I <i>Mededelingen</i>	
	Commissie	
2002/C 21/01	Wisselkoersen van de euro	1
2002/C 21/02	Steunmaatregelen van de Staten — Italië — Steunmaatregel C 73/2001 (ex N 824/A/00) — Artikelen 121, 123 en 126 van wet nr. 388 van 23 december 2000 (Italiaanse begrotingswet voor het jaar 2001) — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken	2
2002/C 21/03	Steunmaatregelen van de Staten — Spanje — Steunmaatregel C 40/00 (ex NN 61/00) — Verdere herstructurering van de Spaanse scheepsbouw — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken ⁽¹⁾	17
2002/C 21/04	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag (Gevalen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)	21
2002/C 21/05	Beknorte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 70/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen ⁽¹⁾	22
2002/C 21/06	Beknorte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 68/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op opleidingssteun ⁽¹⁾	23
2002/C 21/07	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 90/396/EEG van de Raad van 29 juni 1990 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake gastoestellen ⁽¹⁾	24
2002/C 21/08	Inleiding van een herzieningsprocedure bij het vervallen van de antidumpingmaatregelen ten aanzien van ringbandmechanismen uit de Volksrepubliek China	25

NL

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
2002/C 21/09	Bekendmaking van een registratieaanvraag in de zin van artikel 6, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 2081/92 van de Raad inzake de bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen van landbouwproducten en levensmiddelen	27
2002/C 21/10	Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie (Zaak COMP/M.2627 — Otto Versand/Sabre/Travelocity JV) ⁽¹⁾	29
2002/C 21/11	Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie (Zaak COMP/M.2550 — Mezzo/Muzzik) ⁽¹⁾	29
2002/C 21/12	Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie (Zaak COMP/M.2516 — RPBE/Britax) ⁽¹⁾	30
2002/C 21/13	Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie (Zaak COMP/M.2448 — Dexia/Banco Sabadell/Dexia Banco Local) ⁽¹⁾	30
2002/C 21/14	Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie (Zaak COMP/M.2191 — BT/Amadeus/JV) ⁽¹⁾	31
2002/C 21/15	Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie (Zaak COMP/M.2123 — Banco Commercial Português/Banco de Sabadell/Ibersecurities) ⁽¹⁾	31
2002/C 21/16	Referentie- en disconteringspercentages die per 1 januari 2002 van toepassing zijn ⁽¹⁾	32

II Voorbereidende besluiten

.....

III Bekendmakingen

Europees Parlement

2002/C 21/17	In <i>Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen</i> C 21 E gepubliceerde notulen van de zitting van 2 tot en met 5 april 2001	33
--------------	---	----

Commissie

2002/C 21/18	Samenstelling van de Jury — Algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/8/01 — Hoofd van het bureau (A 3) — Londen	34
--------------	--	----

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾**23 januari 2002***(2002/C 21/01)*

1 euro	=	7,4307	Deense kroon
	=	9,2868	Zweedse kroon
	=	0,6203	Pond sterling
	=	0,8856	US-dollar
	=	1,4233	Canadese dollar
	=	118,72	Japanse yen
	=	1,4737	Zwitserse frank
	=	7,9225	Noorse kroon
	=	90,43	IJslandse kroon ⁽²⁾
	=	1,7013	Australische dollar
	=	2,0655	Nieuw-Zeelandse dollar
	=	10,0516	Zuid-Afrikaanse rand ⁽²⁾

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekursen.

⁽²⁾ Bron: Commissie.

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN — ITALIË

Steunmaatregel C 73/2001 (ex N 824/A/00) — Artikelen 121, 123 en 126 van wet nr. 388 van 23 december 2000 (Italiaanse begrotingswet voor het jaar 2001)

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken

(2002/C 21/02)

De Commissie heeft Italië bij schrijven van 2 oktober 2001, dat na deze samenvatting, in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de steunmaatregel ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt maken door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
 Directoraat-generaal Landbouw
 Directoraat Landbouwwetgeving
 B-1049 Brussel
 Fax (32-2) 296 21 51.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Italië worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

Bij brief van 15 december 2000, bij de Commissie ingeboekt op 18 december 2000, heeft de permanente vertegenwoordiging van Italië bij de Europese Unie de Commissie, overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag, de ontwerp-steunmaatregelen als bedoeld in de artikelen 100, 121, 123, 126, 128 en 129 van wet nr. 388 van 23 december 2000 meegedeeld. De steunmaatregel werd geregistreerd onder nr. N 824/00.

Op grond van de door de Italiaanse autoriteiten in hun brief van 9 augustus 2001 verstrekte informatie, is de zaak in drie verschillende delen gesplitst: steunmaatregel 824/A/00, die betrekking heeft op de artikelen 121, 123 en 126 van wet nr. 388/2000; steunmaatregel 824/B/00, die betrekking heeft op artikel 129, lid 1, onder e), van dezelfde wet en steunmaatregel 824/C/00, die betrekking heeft op de artikelen 100, 128, 129, lid 1, onder a), b), c), d) en f), van wet nr. 388/2000. Het onderhavige besluit heeft alleen betrekking op de artikelen 121, 123 en 126.

Beschrijving

Wet nr. 388 van 23 december 2000 is de nationale begrotingswet van Italië voor het jaar 2001. De artikelen 121, 123 en 126 voorzien in bijzondere steunmaatregelen voor de landbouwsector.

Artikel 121 — Maatregelen voor de herstructurering van bedrijven in moeilijkheden

Dit artikel voorziet in de invoering van een steunregeling voor de redding en herstructurering van individuele landbouwbedrij-

ven of groeperingen van dergelijke bedrijven die zich in financiële moeilijkheden bevinden of die schade hebben geleden door natuurrampen of buitengewone gebeurtenissen. De regeling is bedoeld om de economische en financiële levensvatbaarheid van de betrokken bedrijven te herstellen.

Aan alle in aanmerking komende bedrijven kan de volgende steun worden verleend:

- Een rentesubsidie van maximaal 3 %, tot een totaal maximumbedrag van 40 miljard ITL, voor leningen met een looptijd van 15 jaar die worden aangegaan voor de redding of herstructurering van bedrijven in moeilijkheden. De leningen worden pas toegekend nadat de aanvragers aan de banken een plan voor het herstel van de economische en financiële levensvatbaarheid van het bedrijf hebben voorgelegd. Voor de herstructurering van bedrijven kan steun worden verleend in de volgende vormen:
  - kapitaalsubsidies, afschrijving van schulden, toekenning van leningen, verstrekken van waarborgen;
  - verlaging met 30 % van het belastbaar inkomen voor natuurlijke personen en van de inkomstenbelasting voor rechtspersonen;
  - gedeeltelijke vrijstelling (tot maximaal 30 %) van de socialezekerheidsbijdragen.

Het artikel voorziet ook in een verlenging van de termijn voor terugbetaling van de leningen die aflopen op 30 juni 2001. De termijn wordt verlengd totdat nieuwe leningen worden verleend of tot andere herstructureringsmaatregelen worden vastgesteld.

De Italiaanse autoriteiten hebben ook een oproep voor het indienen van steunaanvragen ingediend waarin de criteria zijn bepaald waaraan de bedrijven moeten voldoen om te worden beschouwd als bedrijven in moeilijkheden die voor steun in aanmerking komen. De bedrijven moeten:

- het uitzonderlijke karakter van de steunverlening aantonen;
- het sociaal-economische effect van de crisis voor de landbouwproducenten aantonen;
- de mogelijke consequenties voor de werkgelegenheid aantonen;
- aantonen dat de maatregel gerechtvaardigd is op regionaal niveau;
- het bewijs leveren van de noodsituatie die is beschreven in de oproep tot het indienen van aanvragen om steun;
- ten minste 50 % van hun producten betrekken uit de regio waar zij actief zijn;
- ten minste vijf werknemers tewerkstellen, indien zij actief zijn op het gebied van de bewaring, verwerking en afzet van landbouwproducten;
- niet verwickeld zijn in een faillissementsprocedure of een verplichte liquidatie;
- voldoen aan ten minste twee van de levensvatbaarheidsnormen en twee van de structurele normen die in de oproep tot het indienen van steunaanvragen zijn vermeld.

Artikel 123 — Bevordering en ontwikkeling van biologische landbouw- en veeteeltbedrijven

Bij artikel 123 van wet nr. 388/2000 worden wijzigingen in artikel 59 van wet nr. 488 van 23 december 1999 (de nationale begrotingswet voor het jaar 2000) vastgesteld. Artikel 123 van wet nr. 388/2000 voorziet in de oprichting van een fonds voor de bevordering van de biologische landbouw, dat zal worden gefinancierd met een jaarlijkse overheidsbijdrage en met verplichte heffingen die moeten worden betaald door de houders van vergunningen voor de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen en de eigenaars van winkels waar deze producten worden verkocht. De heffing, die 1 % van de totale omzet bedraagt, wordt zowel op nationale als op ingevoerde producten toegepast. De jaarlijkse overheidsbijdrage aan het fonds voor de periode 2001-2003 bedraagt 15 miljard ITL.

Het fonds is opgericht om de ontwikkeling van een kwalitatief hoogstaande en ecologische landbouwproductie te bevorderen en de risico's voor de gezondheid van mens en dier en voor het milieu te beperken. Uit het fonds zullen jaarlijks nationale en regionale programma's worden gefinancierd die betrekking hebben op:

- a) de ontwikkeling van de biologische landbouw via stimulanzen aan landbouwers en veehouders;
- b) intensivering van de onderzoek- en ontwikkelingsactiviteiten op het gebied van de biologische landbouw en de voedselveiligheid;
- c) verspreiding van informatie aan de consumenten betreffende met biologische landbouwmethoden geproduceerde levens-

middelen, over traditionele en typische levensmiddelen en over producten met een beschermde oorsprongsbenaming.

Artikel 126 — Borgstelling ten behoeve van landbouwcoöperaties

Lid 1 van artikel 126 voorziet in een nieuwe financiële toewijzing van 230 miljard ITL uit hoofde van artikel 1, lid 1, onder a), van wet nr. 237 van 19 juli 1993. Artikel 1, lid 1, onder a), van wet nr. 237 van 19 juli 1993 bepaalt dat de staat borg staat voor de betaling van de bedragen die verschuldigd zijn door de leden van landbouwcoöperaties die persoonlijk een zekerheid hadden gesteld ten gunste van de coöperaties, wanneer deze laatste de facto insolvent blijken (faillissement of verplichte liquidatie).

Artikel 1, lid 1, onder a), van wet nr. 237/93, waartegen de Commissie had besloten⁽¹⁾ de in artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag bedoelde procedure in te leiden, is op 22 juli 1997 door de Raad goedgekeurd in het kader van de procedure van artikel 88, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag.

Beoordeling

Artikel 121 — Maatregelen voor de herstructurering van bedrijven in moeilijkheden

De Commissie heeft de in artikel 121 bedoelde steunmaatregelen getoetst aan de communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden⁽²⁾ (hierna „de richtsnoeren” te noemen) en geconstateerd dat de overwogen reddings- en herstructureringssteunregeling niet aan alle eisen van de richtsnoeren voldoet.

De reddings- en herstructureringssteunregeling is met name niet beperkt tot de MKB's, zoals is voorgeschreven bij punt 64 van de richtsnoeren. De in het kader van de reddingssteunregeling verleende steun wordt verleend in de vorm van een renteverlaging voor leningen die worden aangegaan voor het redderen en herstructureren van bedrijven in moeilijkheden en niet, zoals is voorgeschreven bij punt 23, onder a), van de richtsnoeren, in de vorm van leningen tegen een rentevoet die op zijn minst vergelijkbaar is met de rentepercentages die gelden voor leningen aan gezonde ondernemingen en met name aan de referentiepercentages die door de Commissie zijn vastgesteld. Wat de andere elementen betreft waaraan krachtens punt 23, onder a), b), c) en e), van de richtsnoeren moet zijn voldaan opdat reddingssteun mag worden verleend, hierover hebben de Italiaanse autoriteiten geen informatie verstrekt.

Wat de herstructureringssteunregeling betreft, is de Commissie van oordeel dat de Italiaanse autoriteiten onvoldoende informatie hebben verstrekt om te kunnen verifiëren of de regeling voldoet aan de in punt 64 van de richtsnoeren bepaalde voorwaarden. De Commissie handhaaft derhalve ook haar twijfels over de herstructureringssteunregeling. De Italiaanse autoriteiten hebben inzonderheid geen informatie verstrekt over de maatregelen die zij voornemens zijn te treffen om de nadelige gevolgen van de steun voor de concurrenten zoveel mogelijk te beperken (vermindering van de capaciteit) of over de manier waarop zij zullen garanderen dat de steun beperkt zal zijn tot het strikte minimum dat nodig is om een herstructurering overeenkomstig het bepaalde in punt 40 van de richtsnoeren mogelijk te maken (bijdrage van de begunstigten).

⁽¹⁾ PB C 68 van 6.3.1996, blz. 5.

⁽²⁾ PB C 288 van 9.10.1999, blz. 2.

Artikel 123 — Bevordering en ontwikkeling van biologische landbouw- en veeteeltbedrijven

Dit artikel voorziet in de oprichting van een fonds voor de bevordering van biologische landbouw, dat zal worden gefinancierd met een jaarlijkse bijdrage van de staat en verplichte heffingen die aan houders van vergunningen voor het in de handel brengen van gewasbeschermingsmiddelen en aan eigenaars van winkels waarin deze producten worden verkocht, zullen worden opgelegd. De heffing wordt op dezelfde wijze toegepast op Italiaanse en op ingevoerde producten.

Wat de bij dit artikel vastgestelde steunmaatregelen betreft, heeft de Commissie geconcludeerd dat een deel van de geplande O & O-activiteiten voldoet aan het bepaalde in punt 2.4 van de communautaire richtsnoeren voor staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling en dat zij derhalve geen steunmaatregelen waren. De andere geplande O & O-maatregelen voldeden daarentegen aan de voorwaarden die zijn bepaald in de mededeling van de Commissie tot wijziging van de communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling en konden derhalve overeenkomstig artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd. Ten aanzien van de geplande promotie maatregelen handhaaft de Commissie haar bezwaar tegen de maatregelen, omdat er geen specifieke informatie over de maatregelen is verstrekt. De andere maatregelen die bij het artikel worden vastgesteld, voorzien niet in het verlenen van een onmiddellijke, rechtstreekse steun, in afwachting van de nog vast te stellen uitvoeringsbepalingen, en vormen derhalve geen steun in de zin van artikel 87, lid 1.

De bij artikel 123 van wet nr. 388/2000 vastgestelde steunmaatregelen zullen ten dele worden gefinancierd met een parafiscale heffing die zowel op Italiaanse producten als op ingevoerde producten zal worden toegepast tegen hetzelfde percentage.

Gelet op het vonnis van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in de zaak 47/69 ⁽³⁾ beschouwt de Commissie steunmaatregelen die worden gefinancierd met parafiscale heffingen die ook worden toegepast op uit andere lidstaten ingevoerde producten in principe onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt omdat de heffing op ingevoerde producten een beschermend effect heeft dat verder gaat dan de steun zelf.

Concreet betekent dat dat zelfs indien een gelijke behandeling tussen nationale en ingevoerde producten gegarandeerd is op wetgevend niveau, de steun in de praktijk toch gunstiger kan zijn voor ondernemers uit het eigen land, omdat de getroffen maatregelen vaak onvermijdelijk verband houden met nationale specialisaties, behoeften en gebreken en de ingevoerde producten niet op dezelfde wijze van de steunregeling kunnen profiteren als de nationale producten.

In dat verband dient erop gewezen dat het Hof van Justitie steeds voor recht heeft gewezen ⁽⁴⁾ dat, indien de voordelen

die voortvloeien uit het gebruik van de opbrengst van de betrokken heffing die bij het op de markt brengen op de binnenlandse producten drukkende last volledig compenseren, de heffing een heffing van gelijke werking als een douanerecht is die strijdig is met de artikelen 23 en 25. Indien deze voordelen die op de binnenlandse producten drukkende last slechts ten dele compenseren, is op deze heffing artikel 90 van het Verdrag van toepassing. In dit laatste geval zou de heffing onverenigbaar zijn met artikel 90 van het Verdrag en dus verboden zijn voorzover ze een discriminatie inhoudt ten aanzien van ingevoerde producten, m.a.w. voorzover ze de op de binnenlandse producten tegende last gedeeltelijk compenseert.

In het onderhavige geval hebben de Italiaanse autoriteiten geen informatie verstrekt over eventuele nationale maatregelen die zij hebben genomen om te voorkomen dat de heffing niet strijdig is met het verbod in artikel 25 of artikel 90. De kernvraag is dan ook of ingevoerde producten werkelijk op dezelfde wijze van de steunregeling kunnen profiteren als nationale producten.

Hoewel de Italiaanse autoriteiten in hun brief duidelijk hebben gesteld dat er geen discriminatie zal zijn tussen binnenlandse en ingevoerde producten, is het in werkelijkheid niet duidelijk of producenten of handelaars in elk van de lidstaten evenveel voordeel hebben bij de promotie en de O & O-activiteiten die door de Italiaanse autoriteiten worden uitgevoerd met de opbrengst van de heffingen op binnenlandse en ingevoerde producten als Italiaanse producenten en handelaars. Wat betreft de promotieactiviteiten, zelfs indien het gaat om algemene promotieactiviteiten, die niet verwijzen naar de oorsprong van een product, is het in de praktijk meestal zo dat dergelijke activiteiten vooral ten goede komen aan nationale specialisaties, behoeften en tekortkomingen. Bovendien worden marktdeelnemers in andere lidstaten vaak in hun eigen land belast ten behoeve van de financiering van vergelijkbare promotieactiviteiten, zodat zij dus tweemaal dezelfde activiteit financieren. Wat de O & O-activiteiten betreft, zelfs indien de onderzoeksinstellingen waaraan de steun wordt toegekend, de resultaten van hun onderzoek ter beschikking zouden stellen van alle belangstellende partijen in de andere lidstaten, zou dit niet noodzakelijk tot gevolg hebben dat alle partijen werkelijk in gelijke mate voordeel hebben bij de resultaten van het onderzoek. Bovendien betalen marktdeelnemers in andere lidstaten vaak voor vergelijkbaar onderzoek en hebben zij dus geen behoefte aan de resultaten van de Italiaanse onderzoeksinstellingen.

De Commissie handhaaft derhalve haar bezwaar ten aanzien van de steunmaatregelen waarin is voorzien bij artikel 123 van wet nr. 388/2000, wegens de manier waarop de steunmaatregel wordt gefinancierd.

Artikel 126 — Borgstelling ten gunste van landbouwcoöperaties

Dit artikel voorziet in een nieuwe financiële toewijzing (230 miljard ITL) voor een steunmaatregel (artikel 1, lid 1, onder a), van wet nr. 237/93) ten aanzien waarvan de Commissie oorspronkelijk had besloten de in artikel 88, lid 2, van het Verdrag bedoelde procedure in te leiden en die uiteindelijk door de Raad is goedgekeurd op basis van artikel 88, leden 2 en 3.

⁽³⁾ Vonnis in de zaak 47/69, Commissie tegen Frankrijk (1970), Jurispr. 487.

⁽⁴⁾ PB gevoegde zaken C 78-C 83/90, Compagnie Commerciale de l'Ouest en anderen tegen Receveur Principale des Douanes de la Pallice Port, (1002), Jurispr. I-1867.

Overeenkomstig artikel 88, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag, kan de Raad, op verzoek van een lidstaat, met eenparigheid van stemmen beslissen dat een door die staat genomen of te nemen steunmaatregel, in afwijking van de bepalingen van artikel 87, als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt moet worden beschouwd, indien buitengewone omstandigheden een dergelijk beslissing rechtvaardigen. Op grond van deze procedure is het dus de uitsluitende bevoegdheid van de Raad te beslissen of steunmaatregelen kunnen worden toegestaan. Indien de Raad, binnen de in het artikel vermelde periode van drie maanden, besluit de steunmaatregel toe te staan, hoeft de Commissie geen standpunt meer in te nemen over de verenigbaarheid van de betrokken steun met de gemeenschappelijke markt op basis van artikel 87 van het Verdrag. Zoals uit de bewoording van artikel 88, leden 2 en 3, duidelijk blijkt, is dit een uitzonderlijke procedure waarbij de Raad slechts besluit in buitengewone omstandigheden, zonder te refereren aan de communautaire bepalingen inzake staatssteun die normaal de toelating van steunmaatregelen rechtvaardigen op basis van een van de uitzonderingen op artikel 87, lid 1, waarin is voorzien bij artikel 87, leden 2 en 3, wanneer een dergelijke beslissing gerechtvaardigd is wegens buitengewone omstandigheden. De beslissing wordt in feite genomen *in afwijking* van artikel 87.

Gezien het uitzonderlijke karakter van de bovenvermelde procedure, moet elk besluit van de Raad tot toelating van staatssteun op basis van artikel 88, leden 2 en 3, restrictief worden uitgelegd en een dergelijk besluit mag niet worden beschouwd als een precedent voor de goedkeuring door de Commissie van dergelijke steunmaatregelen op basis van de artikelen 87-89 van het Verdrag.

De Commissie is het derhalve niet eens met de bewering van de Italiaanse autoriteiten dat de herfinanciering waarin is voorzien bij artikel 126, in overeenstemming is met de beschikking van de Raad en dat de maatregel derhalve kan worden toegestaan. De Commissie is van oordeel dat de nieuwe financiële toewijzing waarin is voorzien bij artikel 126 van wet nr. 388/2000 ten behoeve van de steunmaatregelen waarin is voorzien bij artikel 1, lid 1, onder a), van wet nr. 237/93, op zichzelf moet worden getoetst aan de artikelen 87-89 van het Verdrag, op basis van de geldende communautaire bepalingen. Ondanks het verzoek van de Commissie hebben de Italiaanse autoriteiten geen gegevens verstrekt om de verenigbaarheid van de steunmaatregelen van artikel 126 van wet nr. 388/2000 met hetzij de communautaire richtsnoeren inzake staatssteun voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden hetzij met enige andere geldende communautaire bepaling aan te tonen. De Commissie heeft derhalve, in dit stadium en bij gebreke van gegevens die de verenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt aantonen van de nieuwe financiële toewijzing waarin is voorzien bij artikel 126 van wet nr. 388/2000 ten behoeve van de steunmaatregelen waarin is voorzien bij artikel 1, lid 1, onder a), van wet nr. 237/93, twijfels over de betrokken maatregel, mede op grond van de redenen die hebben geleid tot de inleiding van de in artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag bedoelde procedure tegen de steunmaatregelen als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder a), van wet nr. 237/93, die door artikel 126 worden geherfinancierd. Daar de in het kader van artikel 126 verstrekte steun zou worden gebruikt om waarborgen te betalen in verband met leningen die zijn toegekend door een aantal financiële instellingen die, zonder steun van de staat, de resulterende faillissementsproblemen uitsluitend met hun eigen middelen zouden moeten bekostigen, kan de Commissie bovendien in dit stadium van de procedure en bij gebreke van informatie over de aard van de leningen en de daaraan verbonden garanties, die aanleiding waren voor de

steunmaatregel van de staat, niet uitsluiten dat de nieuwe toewijzing van 230 miljard ITL voor de betaling van de waarborgen in kwestie, niet ook een vorm van steun ten gunste van de financiële instellingen zelf zou kunnen zijn, naar analogie met punt 2.2 van de mededeling van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun in de vorm van garanties⁽⁵⁾.

TEKST VAN DE BRIEF

„Con la presente, la Commissione desidera informare l'Italia che, avendo esaminato le informazioni fornite dalle autorità nazionali in merito alla misura in oggetto, ha deciso di avviare la procedura prevista all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE, nei confronti degli articoli 121, 123 e 126 della legge 23 dicembre 2000, n. 388 ad esclusione esclusivamente delle misure a favore della ricerca e dello sviluppo previste dall'articolo 123 della legge 388/2000 conformi al punto 2.4 della Disciplina comunitaria per gli aiuti di Stato alla ricerca e sviluppo⁽⁶⁾, descritte al punto 20 e valutate al punto 66 della presente decisione, nei confronti delle quali ha deciso di non sollevare obiezioni ai sensi degli articoli 87-89 del trattato.

I. Procedura

1. Con lettera del 15 dicembre 2000, protocollata il 18 dicembre 2000, la rappresentanza permanente d'Italia presso l'Unione europea ha notificato alla Commissione, conformemente all'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE, il progetto di aiuto di cui agli articoli 100, 121, 123, 126, 128 e 129 della legge 23 dicembre 2000, n. 388.
2. La legge n. 388/2000 (legge finanziaria italiana per il 2001) non conteneva alcuna clausola sospensiva che subordinasse l'attuazione delle misure di aiuto ivi contenute all'approvazione della Commissione ai sensi degli articoli 87-89 del trattato. La legge è stata tuttavia mantenuta nel registro degli aiuti notificati a motivo del manifesto impegno delle autorità italiane a subordinare l'attuazione degli aiuti notificati alla conclusione dell'esame degli stessi da parte della Commissione sulla base degli articoli 87-89 del trattato.
3. Con lettere del 19 gennaio 2001, 27 aprile 2001 e 9 agosto 2001, protocollate rispettivamente il 23 gennaio 2001, il 2 maggio 2001 e il 13 agosto 2001, le autorità italiane hanno trasmesso alla Commissione le informazioni supplementari richieste.
4. Con lettera del 9 agosto 2001, le autorità italiane hanno chiesto alla Commissione di valutare separatamente le misure di aiuto disposte dall'articolo 129, comma 1, lettera e), della legge 388/2000. Le misure di aiuto ivi previste sono state pertanto registrate come aiuto di Stato N 824/B/2000.
5. Sulla base delle informazioni fornite dalle autorità italiane con lettera del 9 agosto 2001, la Commissione ha inoltre deciso di valutare separatamente, da un lato, le misure disposte dall'articolo 100, dall'articolo 128 e dall'articolo 129, comma 1, lettere a), b), c), d) e f), della legge 388/2000, e, dall'altro, quelle disposte dagli articoli 121, 123 e 126 della stessa legge. Le prime sono state registrate come aiuto di Stato N 824/C/00, le altre come aiuto di Stato N 824/A/2000.

⁽⁵⁾ PB C 71 van 11.3.2000, blz. 14.

⁽⁶⁾ GU C 45 del 17.2.1996, pag. 5.

6. La presente decisione riguarda unicamente le misure di aiuto disposte dagli articoli 121, 123 e 126 della legge 388/2000.

II. Descrizione

7. La legge 23 dicembre 2000, n. 388, è la legge finanziaria italiana per il 2001. Le autorità italiane hanno notificato sei articoli della legge (articoli 100, 121, 123, 126, 128 e 129) che riguardano il settore agricolo. Ciascuno degli articoli in causa dispone vari tipi di interventi nel suddetto settore. Come indicato al punto 6, la presente decisione riguarda unicamente le misure di aiuto disposte dagli articoli 121, 123 e 126.

Articolo 121 — Interventi per la ristrutturazione delle imprese agricole in difficoltà

8. L'articolo prevede l'istituzione di un programma di interventi per il salvataggio e la ristrutturazione di singole imprese agricole o gruppi di imprese, in difficoltà finanziarie ovvero danneggiate da calamità naturali o eventi eccezionali. Il programma è volto a favorire il ripristino della redditività economica e finanziaria delle imprese interessate.
9. Tutte le imprese in causa possono beneficiare delle seguenti misure di aiuto:
- un abbuono di interessi nella misura massima del 3 % ed entro il limite d'impegno di 40 miliardi di ITL sui mutui di ammortamento a quindici anni, di cui tre di preammortamento, contratti per il salvataggio e la ristrutturazione delle imprese in difficoltà. I mutui sono concessi a condizione che il richiedente presenti alla banca un piano finalizzato al ripristino della redditività dell'impresa e che comprenda i seguenti elementi: riorganizzazione, razionalizzazione e riqualificazione delle attività aziendali, con abbandono di quelle non redditizie; riduzione delle produzioni soggette al ritiro; riconversione verso produzioni di qualità che tutelino e migliorino l'ambiente naturale.

Limitatamente alle operazioni di ristrutturazione, gli aiuti possono inoltre assumere le seguenti forme:

- conferimenti di capitale, cancellazione di esposizioni debitorie, erogazione di crediti, concessioni di garanzie,
- riduzione della base imponibile ai fini dell'imposta sul reddito delle persone fisiche e dell'imposta sul reddito delle persone giuridiche nella misura del 30 %,
- esonero parziale dal pagamento dei contributi previdenziali e assistenziali nella misura del 30 %.

L'articolo prevede inoltre la sospensione, sino alla stipula dei mutui ovvero della concessione delle misure di ristrutturazione,

dei termini di pagamento delle rate delle operazioni creditizie in scadenza entro il 30 giugno 2001.

10. Nella sua prima richiesta di informazioni supplementari alle autorità italiane ⁽⁷⁾, la Commissione richiamava l'attenzione sul fatto che l'articolo in sé non conteneva tutti gli elementi necessari a una valutazione approfondita ai sensi degli articoli 87-89 del trattato e invitava le suddette autorità a fornire le precisazioni necessarie con riferimento ai criteri stabiliti dagli «Orientamenti comunitari sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese in difficoltà» ⁽⁸⁾ (in appresso: «gli orientamenti»).
11. Nella risposta del 27 aprile 2001, le autorità italiane hanno trasmesso alla Commissione copia di una nota interna del ministero delle Politiche agricole e forestali in cui riconoscevano la natura generica dell'articolo notificato e chiarivano la linea d'azione da esse proposta. Nella stessa nota, le autorità italiane esprimevano l'intenzione di emanare una «manifestazione di interesse» rivolta alle imprese agricole potenzialmente interessate a ricevere gli aiuti per il salvataggio e la ristrutturazione previsti dall'articolo 121. Come affermato dalle autorità italiane, la manifestazione di interesse, che è stata trasmessa alla Commissione, è destinata a identificare e quantificare le imprese che potrebbero avvalersi di aiuti per il salvataggio o la ristrutturazione classificandole per area geografica e settore di produzione. La manifestazione di interesse stabilisce un certo numero di criteri che le imprese interessate devono soddisfare per essere ammissibili agli aiuti. Sulla base degli elementi emersi dalle domande ricevute e selezionate conformemente ai criteri definiti nella manifestazione di interesse, le autorità italiane intendono stabilire i parametri necessari per la definizione di un programma di aiuti destinati al salvataggio delle imprese in difficoltà. Analogamente, le autorità italiane si riservano di definire in una fase successiva i parametri relativi ai piani di ristrutturazione che le aziende dovranno presentare ai fini della concessione degli aiuti. Le autorità italiane si riservano inoltre di notificare individualmente alla Commissione le singole misure di salvataggio e di ristrutturazione di volta in volta esaminate. La procedura sopra descritta è stata tuttavia presentata dalle autorità italiane come una possibile linea di azione. La Commissione non ha ricevuto un chiaro impegno delle suddette autorità circa il modo in cui intendono procedere.
12. La manifestazione di interesse trasmessa dalle autorità italiane (che non hanno tuttavia chiarito se tale testo sia da considerarsi parte integrante della notifica o se sia semplicemente un documento informativo) determina i parametri che le imprese devono rispettare per poter essere dichiarate in difficoltà e considerate ammissibili agli aiuti. In particolare, l'impresa dovrà:
- dimostrare l'eccezionalità dell'intervento (crisi di settore, crisi finanziaria, riduzione forzata della produzione al fine di limitare i danni di inquinamento ambientale, crisi di mercato determinata da problemi sanitari o calamità naturali verificatesi per periodi successivi),

⁽⁷⁾ Lettera della Commissione del 13 febbraio 2001.

⁽⁸⁾ GU C 288 del 9.10.1999, pag. 2.

- dimostrare l'impatto socioeconomico della crisi sui produttori agricoli,
  - dimostrare le probabili ripercussioni sul fronte occupazionale,
  - giustificare la misura a livello regionale dimostrando che la crisi produrrebbe una perdita rilevante per il comparto regionale di appartenenza o svantaggi economici di carattere generale,
  - mostrare la presenza delle situazioni di allarme previste dalla manifestazione di interesse.
13. Sono requisiti essenziali di ammissibilità al programma di interventi:
- l'impiego di almeno il 50 % di prodotti provenienti dalla regione in cui opera l'impresa o la dimostrazione che l'impresa riveste importanza strategica all'interno della regione stessa,
  - occupare almeno 5 dipendenti nel caso in cui si operi nei settori di conservazione, trasformazione e commercializzazione dei prodotti agricoli,
  - non devono essere state attivate le procedure di fallimento o liquidazione coatta-amministrativa,
  - il possesso di almeno due indici di redditività e di due indici di struttura tra quelli elencati nella manifestazione di interesse.
14. La determinazione dello stato di difficoltà delle imprese è definita sulla base dei seguenti parametri di redditività e di struttura:
- a) **Indici di redditività**
- Perdita d'esercizio: conseguimento di perdite negli ultimi 3 esercizi.
  - Reddito operativo/Capitale operativo: per le società di capitali: inferiore al 3 % negli ultimi 5 esercizi fino a scendere sotto il 3 % nell'ultimo esercizio; per le società cooperative: inferiore all'1,5 % negli ultimi 3 esercizi o riduzione nel corso degli ultimi 5 esercizi fino a scendere sotto l'1,5 % nell'ultimo esercizio.
  - Reddito operativo/Valore della produzione: riduzione del 50 % negli ultimi 5 esercizi, con tasso di diminuzione annuo almeno del 5 % e non superiore al 20 % nell'ultimo esercizio.
- Fatturato/Scorte: riduzione del 20-40 % negli ultimi 5 esercizi, con tasso di diminuzione non superiore al 15 % nell'ultimo esercizio.
  - Oneri finanziari/Fatturato: superiore al 4 % ed inferiore al 15 % negli ultimi 5 esercizi.
- b) **Indici finanziari e di struttura**
- Tempo di dilazione dei pagamenti ai fornitori: aumento del 70 % negli ultimi 5 esercizi, con tasso di crescita annuo almeno del 10 % e non superiore al 30 % nell'ultimo esercizio.
  - Reddito operativo/Oneri finanziari: riduzione del 25-30 % negli ultimi 5 esercizi, con tasso di diminuzione annuo almeno del 3-4 % e non superiore al 15 % nell'ultimo esercizio.
  - Attivo circolante-magazzino/Passività correnti: inferiore allo 0,6 negli ultimi 3 esercizi o riduzione nel corso degli ultimi 5 esercizi fino a scendere sotto lo 0,6 nell'ultimo esercizio.
  - Attivo circolante/Passività correnti: inferiore allo 0,8 negli ultimi 3 esercizi o riduzione nel corso degli ultimi 5 esercizi fino a scendere sotto lo 0,8 nell'ultimo esercizio.
  - Capitale permanente/Immobilizzazioni: inferiore allo 0,6 negli ultimi 3 esercizi o riduzione nel corso degli ultimi 5 esercizi fino a scendere sotto lo 0,6 nell'ultimo esercizio.
  - Debiti bancari a breve/Passivo corrente: non inferiore a 0,35 e non superiore a 0,6 negli ultimi 5 esercizi e con incremento assoluto nell'ultimo esercizio non superiore a 0,2.
15. Le imprese che partecipano alla manifestazione di interesse non potranno beneficiare degli aiuti agli investimenti previsti dai Fondi strutturali e dalle disposizioni nazionali, regionali e locali, ad eccezione di quelle autorizzate al salvataggio e alla ristrutturazione.
- Articolo 123 — *Promozione e sviluppo delle aziende agricole e zootecniche biologiche*
16. L'articolo 123 della legge 388/2000 introduce modifiche all'articolo 59 della legge 23 dicembre 1999, n. 488 (legge finanziaria italiana per il 2000).

17. A seguito di un reclamo, con lettera del 10 luglio 2000, n. 18328, la Commissione ha chiesto alle autorità italiane di chiarire se l'articolo 59 della legge 488/99 le era stato notificato ai sensi dell'articolo 88, paragrafo 3, del trattato o, in caso negativo, di fornire tutti gli elementi necessari ai fini della sua valutazione ai sensi degli articoli 87 e 88 del trattato. In assenza di risposta, la Commissione ha inviato un richiamo in data 24 novembre 2000. Poiché neanche questa lettera ha ricevuto risposta, nell'avviare la valutazione dell'articolo 123 della legge 388/2000 la Commissione ha reiterato la richiesta di informazioni, dato che il nuovo articolo non poteva essere valutato separatamente da quello di cui costituiva la modifica. Infine, con lettera del 27 aprile 2001, le autorità italiane hanno affermato che all'articolo 59 della legge 23 dicembre 1999, n. 488, non era ancora stata data attuazione e che l'articolo in causa era stato modificato dall'articolo 123 della legge 388/2000. Con circolare del 6 febbraio 2001, n. 1, il ministero ha fornito le prime indicazioni circa l'effettivo versamento dei contributi di cui all'articolo 123 della legge 388/2000 e all'articolo 59 della legge 488/1999.
18. Nel merito, l'articolo 123 della legge 388/2000 dispone la creazione di un fondo per la promozione dell'agricoltura biologica finanziato da un contributo statale annuo e da un prelievo obbligatorio imposto ai titolari delle autorizzazioni all'immissione in commercio dei prodotti fitosanitari e ai titolari degli esercizi di vendita di questi prodotti. Il prelievo, pari all'1 % del fatturato globale, è versato sia per i prodotti nazionali che per quelli importati. Il contributo statale annuo al fondo per il periodo 2001-2003 ammonta a 15 miliardi di ITL.
19. Il fondo è istituito al fine di promuovere lo sviluppo di una produzione agricola di qualità ed eco-compatibile e di ridurre i rischi per la salute degli uomini e degli animali e per l'ambiente. Esso è finalizzato al finanziamento di programmi annuali, nazionali e regionali, concernenti:
- lo sviluppo della produzione agricola biologica mediante incentivi agli agricoltori e agli allevatori che attuano la riconversione del metodo di produzione, nonché mediante assistenza tecnica e codici di buona pratica agricola per un corretto uso dei prodotti fitosanitari; il ministro delle politiche agricole e forestali, con decreto da emanare entro sessanta giorni dalla data di entrata in vigore della presente disposizione, determina le modalità di erogazione degli incentivi e la tipologia delle spese ammissibili;
  - il potenziamento dell'attività di ricerca e di sperimentazione in materia di agricoltura biologica, nonché in materia di sicurezza e salubrità degli alimenti;
  - l'informazione dei consumatori sugli alimenti ottenuti con metodi di produzione biologica, sugli alimenti tipici e tradizionali, nonché su quelli a denominazione di origine protetta.
20. Le misure di aiuto di cui all'articolo 123, comma 2, lettera b), riguardano principalmente interventi nel campo della ricerca e della sperimentazione effettuati da enti pubblici senza fini di lucro, come gli istituti di ricerca e sperimentazione del ministero delle Politiche agricole e forestali in collaborazione con università o altri enti pubblici di ricerca. Le attività di ricerca non sono svolte a fini di lucro e riguarderanno principalmente la ricerca fondamentale e quella applicata. Il tasso di aiuto sarà del 100 %.
21. Le autorità italiane non hanno tuttavia escluso la possibilità di coinvolgere aziende private in queste attività. In tal caso, esse hanno assicurato⁽⁹⁾ che ciò avverrà nel rispetto delle disposizioni contenute nella comunicazione della Commissione che modifica la disciplina comunitaria per gli aiuti di Stato alla ricerca e sviluppo⁽¹⁰⁾. Anche in questo caso il tasso di aiuto potrà raggiungere il 100 %. Le spese ammissibili si limiteranno a quelle elencate nell'allegato II della disciplina comunitaria per gli aiuti di Stato alla ricerca e sviluppo⁽¹¹⁾. Qualora le attività di ricerca coinvolgano aziende private, le autorità italiane si sono impegnate a finanziare esclusivamente le spese addizionali connesse a tali attività, mentre i normali costi di gestione resteranno a carico delle aziende. La sperimentazione sarà limitata al tempo e alle superfici strettamente necessari all'ottenimento di risultati validi. Le aziende coinvolte nelle attività di sperimentazione saranno selezionate sulla base di criteri obiettivi non discriminatori.
22. Con riguardo alle attività di cui all'articolo 123, comma 2, lettera c), le autorità italiane si sono impegnate a rispettare le disposizioni previste dalla regolamentazione degli aiuti nazionali a favore della pubblicità dei prodotti agricoli e di taluni prodotti non compresi nell'allegato II del trattato CE, esclusi i prodotti della pesca⁽¹²⁾.
23. L'articolo dispone inoltre, nell'ambito del ministero delle Politiche agricole e forestali, l'istituzione di un comitato per la valorizzazione e la tutela del patrimonio alimentare italiano, con il compito di censire le lavorazioni tipiche italiane, nonché di tutelarle, valorizzarle e diffonderne la conoscenza in Italia e nel mondo.
- Articolo 126 — Garanzie a favore di cooperative agricole*
24. Il comma 1 dell'articolo 126 autorizza un nuovo stanziamento di lire 230 miliardi in aggiunta a quello previsto dall'articolo 1, comma 1 bis, della legge 19 luglio 1993, n. 237. Il nuovo stanziamento è destinato al pagamento di somme già maturate e dovute per le finalità di cui all'articolo 1, comma 1 bis, della legge n. 237/93. Il comma 2 dell'articolo 126 stabilisce le modalità di pagamento delle somme di cui sopra.
25. Il comma 5 dell'articolo 126 estende alle cooperative e ai consorzi tra cooperative che alla data del 19 luglio 1993 si trovavano nelle condizioni previste dall'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237 i benefici del suddetto articolo, a condizione che abbiano presentato domanda entro i termini previsti dalla citata legge e che per essi siano state attivate le procedure di fallimento o il tribunale abbia dichiarato lo stato di insolvenza.

⁽⁹⁾ Lettera del 16 giugno 2000.

⁽¹⁰⁾ GU C 48 del 13.2.1998, pag. 2.

⁽¹¹⁾ GU C 45 del 17.2.1996, pag. 5.

⁽¹²⁾ GU C 302 del 12.11.1987, pag. 6.

26. L'articolo 1, comma 1 bis, della legge 19 luglio 1993, n. 237, dispone che lo Stato prenda in carico il pagamento delle somme dovute dai soci di cooperative agricole che abbiano prestato a titolo personale garanzie a favore delle cooperative medesime in caso di insolvenza accertata (fallimento o liquidazione coatta-amministrativa) di queste ultime.
27. L'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93, che le autorità italiane intendono rifinanziare, era stato inizialmente valutato dalla Commissione ai sensi degli articoli 87-89 del trattato CE nell'ambito dell'aiuto di Stato NN 96/B/94.
28. Con lettera del 21 novembre 1995 ⁽¹³⁾, la Commissione ha informato l'Italia della propria decisione di avviare la procedura di cui all'articolo 8, paragrafo 2, del trattato con riguardo, fra l'altro, alla misura disposta dall'articolo in esame.
29. La decisione della Commissione di avviare la procedura si basava sulla convinzione che la misura prevedesse aiuti al funzionamento retroattivi a favore delle cooperative interessate. La Commissione ha ritenuto che la misura fosse finalizzata a garantire il pagamento retroattivo di aiuti al funzionamento delle cooperative e che l'operazione stessa comportasse la cancellazione dei passivi delle cooperative. Secondo la Commissione, la misura di aiuto non poteva beneficiare di alcuna delle deroghe previste all'articolo 87, paragrafi 2 e 3, del trattato CE dal momento che essa non soddisfaceva i requisiti previsti per gli aiuti al salvataggio e alla ristrutturazione di imprese in difficoltà in vigore in quel periodo, sulla base dei quali le misure dovevano essere valutate. Nell'avviare la procedura, la Commissione ha ritenuto che uno dei criteri fondamentali delle disposizioni applicabili, ossia favorire il ripristino della redditività di un'impresa in sé redditizia ma posta di fronte ad una situazione di crisi eccezionale in grado di metterne a repentaglio la sopravvivenza, non era stato rispettato nel caso in esame, dal momento che la misura stessa non prevedeva alcuna possibilità di recupero per le cooperative interessate.
30. Il 20 maggio 1997, l'Italia ha deciso di fare appello al Consiglio ai sensi dell'articolo 88, paragrafo 2, terzo comma, del trattato per un'approvazione eccezionale della misura di aiuto di cui all'articolo 1, comma 1 bis, della legge n. 237/93. La misura è stata infine approvata dal Consiglio il 22 luglio 1997 sulla base dell'articolo 88, paragrafo 2, terzo comma, del trattato CE.
31. Secondo le autorità italiane, il nuovo stanziamento disposto dall'articolo 126 della legge 388/2000 è giustificato dalla necessità di pagare somme già maturate e dovute per le finalità di cui all'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93. Nel disporre i pagamenti, le autorità italiane seguiranno l'ordine stabilito nell'elenco numero 1 del decreto 18 dicembre 1995 del ministero delle Politiche agricole e forestali (il provvedimento che individua le singole garanzie dei soci delle cooperative da imputare al bilancio dello Stato). Secondo le autorità italiane, tale documento è stato presentato alla Commissione nel corso della fase che ha condotto all'avvio della procedura e, successivamente, al Consiglio.
32. Secondo le autorità italiane, il contenuto del decreto era fondamentalmente noto alla Commissione. Le modifiche apportate che, secondo le autorità italiane, sarebbero di scarso rilievo, sono conseguenti a ordinanze o sentenze dei tribunali amministrativi regionali (TAR) pronunciatisi su ricorsi presentati da soci le cui garanzie erano state inizialmente escluse dall'elenco numero 1. Le autorità italiane dichiarano che tali modifiche sono atti dovuti per la Pubblica amministrazione, in quanto conseguenti a decisioni di merito.
33. In proposito le autorità italiane sostengono che le disposizioni dell'articolo 126 della legge 388/2000 sono in linea con la decisione del Consiglio che non è disattesa dall'articolo in causa. Esse affermano infatti che la nuova disposizione ha il solo scopo di assicurare l'intervento dello Stato ai soci che hanno emesso garanzie e che figuravano nel primo elenco del decreto 18 dicembre 1995. Secondo le stesse autorità, l'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93 e il decreto 18 dicembre 1995 individuano garanzie e beneficiari e li pongono su posizioni egualitarie per quanto attiene all'accollo delle garanzie da parte dello Stato. Senza il nuovo stanziamento, lo Stato rileverebbe solo una parte delle garanzie dell'elenco, operando di fatto una disparità tra soci dello stesso elenco. Il nuovo finanziamento è volto a rimediare alla situazione discriminatoria creata dall'insufficiente dotazione iniziale di 200 miliardi di ITL.
34. Nella lettera del 9 agosto 2001, le autorità italiane hanno fornito un elenco dei soci delle cooperative ammessi a beneficiare dell'articolo 1, comma 1 bis della legge 237/1993. L'elenco è quello allegato al decreto ministeriale 18 dicembre 1995 e pubblicato nella Gazzetta ufficiale italiana del 2 gennaio 1996, modificato e integrato dalle ammissioni disposte dalle sentenze di primo e secondo grado dei tribunali locali che sono inoltre elencate a parte in un secondo allegato che è stato trasmesso alla Commissione.

III. Valutazione

35. Ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE, sono incompatibili col mercato comune, nella misura in cui incidano sugli scambi tra Stati membri, gli aiuti concessi dagli Stati, ovvero mediante risorse statali, sotto qualsiasi forma che, favorendo talune imprese o talune produzioni, falsino o minaccino di falsare la concorrenza.

⁽¹³⁾ SG/1995/14409. Decisione pubblicata nella GU C 68 del 6.3.1996, pag. 5.

36. Le misure notificate dispongono la concessione di aiuti, mediante risorse pubbliche⁽¹⁴⁾, ad imprese agricole specifiche che, a questo stadio della procedura, sembrano poter beneficiare di un vantaggio economico e finanziario a scapito di altre imprese agricole che non ricevono lo stesso contributo. Conformemente alla giurisprudenza della Corte di giustizia, allorché un aiuto finanziario concesso dallo Stato rafforza la posizione di un'impresa nei confronti di altre imprese concorrenti si assiste ad una possibile distorsione di concorrenza rispetto ad altre imprese concorrenti che non beneficiano dello stesso contributo⁽¹⁵⁾. Inoltre, dato che le imprese in causa operano su un mercato internazionale altamente competitivo, le misure notificate incidono sugli scambi tra gli Stati membri. In proposito occorre ricordare che nel 1999 l'Italia ha esportato verso gli Stati membri prodotti agricoli per un valore di 10 258 milioni di EUR ed ha importato da tali Stati prodotti agricoli per un valore di 15 271 milioni di EUR⁽¹⁶⁾.
37. A questo stadio della procedura, la Commissione conclude pertanto che le misure ricadono nel campo di applicazione dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE.
38. Il divieto sugli aiuti di Stato di cui all'articolo 87, paragrafo 1, prevede tuttavia una serie di deroghe. Occorre pertanto stabilire se alcune di queste deroghe sono applicabili alle singole misure notificate.

Articolo 121 — Interventi per la ristrutturazione delle imprese agricole in difficoltà

39. L'articolo in causa dispone interventi per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese in difficoltà. La compatibilità di tale regime con il mercato comune deve essere valutata con riferimento ai criteri stabiliti dagli «Orientamenti comunitari sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese in difficoltà»⁽¹⁷⁾ (in appresso: «gli orientamenti»).

Compatibilità dei regimi di salvataggio e ristrutturazione con le disposizioni comunitarie

Disposizioni comuni ai regimi per il salvataggio e a quelli per la ristrutturazione

40. La Commissione richiede in genere di notificare singolarmente ciascun aiuto per il salvataggio o la ristrutturazione. Conformemente al punto 64 degli orientamenti, la Commissione può autorizzare regimi di aiuti unicamente a favore di piccole e medie imprese rispondenti alla definizione comunitaria⁽¹⁸⁾.
41. L'articolo 121 della legge 388/2000 non specifica se i previsti aiuti per il salvataggio e la ristrutturazione saranno concessi unicamente a piccole e medie imprese, né prescrive la notifica individuale degli aiuti concessi alle imprese che non rientrano in questa definizione. La manifestazione di interesse trasmessa dalle autorità italiane alla

Commissione non è specificamente rivolta alle PMI. Solo uno dei documenti inviati dalle autorità italiane alla Commissione⁽¹⁹⁾, che è comunque un documento interno del ministero dell'Agricoltura italiano, prevede la possibilità di limitare il regime di aiuti alle PMI come definite dalla Commissione, notificando individualmente a quest'ultima gli aiuti per il salvataggio o la ristrutturazione di imprese che non rientrano in questa definizione. In questa fase della procedura la Commissione non dispone dunque di un impegno manifesto da parte delle autorità italiane a limitare il regime previsto alle PMI e a notificarle gli eventuali regimi di aiuti concessi ad imprese che non rientrano in questa definizione. La Commissione nutre pertanto dei dubbi circa il rispetto di questo requisito.

42. A norma degli orientamenti, per essere ammissibili agli aiuti per il salvataggio e la ristrutturazione, i beneficiari devono essere in difficoltà. Conformemente al punto 4 degli orientamenti, un'impresa può essere considerata in difficoltà qualora essa non sia in grado, con le proprie risorse finanziarie o ottenendo i fondi necessari dai proprietari/azionisti o dai creditori, di contenere le perdite che potrebbero condurla quasi certamente, senza un intervento esterno dei poteri pubblici, al collasso economico a breve o a medio termine. Il punto 5 degli orientamenti fornisce tre criteri specifici per definire un'impresa in difficoltà. Come termine di riferimento, il punto 6 indica i segni che solitamente rivelano le difficoltà di un'impresa: livello crescente delle perdite, diminuzione del fatturato, aumento delle scorte, eccesso di capacità produttiva, diminuzione del margine lordo di autofinanziamento, aumento dell'indebitamento e degli oneri da interessi e basso o inesistente valore del capitale netto.
43. Benché l'articolo 121 non specifichi i requisiti che le imprese devono soddisfare per essere considerate in difficoltà finanziarie, la manifestazione di interesse trasmessa dalle autorità italiane fornisce un elenco di parametri per il riconoscimento dello stato di «difficoltà»⁽²⁰⁾. Più in particolare, le autorità italiane indicano 5 parametri di redditività e 6 parametri finanziari o di struttura. Per essere considerate in difficoltà finanziarie, le imprese devono rispettare almeno 4 di questi parametri (2 parametri di redditività e 2 finanziari).
44. I criteri e le condizioni applicati dalle autorità italiane sono identici a quelli da esse adottati in un caso precedente di aiuti per il salvataggio che è stato approvato dalla Commissione⁽²¹⁾. In quel caso, la Commissione ha ritenuto che il rispetto dei criteri sopra menzionati soddisfaceva le condizioni di ammissibilità di cui al punto 2 degli orientamenti. In quel caso, i criteri erano stati usati per valutare le condizioni di difficoltà finanziaria di 5 singole imprese; non si trattava di un regime di aiuti come nel caso in parola.

⁽¹⁴⁾ Nel caso delle misure di aiuto previste dall'articolo 123, che sono parzialmente finanziate tramite imposte parafiscali, è importante ricordare che, secondo una prassi costante della Commissione, il gettito di un prelievo obbligatorio ai sensi della legge nazionale si considera una risorsa statale ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1.

⁽¹⁵⁾ Causa C-730/79, Racc. 1980, p. 2671, paragrafi 11 e 12.

⁽¹⁶⁾ Fonte: Eurostat.

⁽¹⁷⁾ GU C 288 del 9.10.1999, pag. 5.

⁽¹⁸⁾ Regolamento 70/2001 (GU L 10 del 13.1.2001, allegato 1).

⁽¹⁹⁾ Nota interna della direzione generale delle politiche agricole ed agroindustriali al ministro dell'agricoltura.

⁽²⁰⁾ Per una descrizione dettagliata dei parametri cfr. il punto 14 della presente decisione.

⁽²¹⁾ Aiuto di Stato N 354/00 — SGD/2000/106283 del 17.8.2000.

45. Nella misura in cui i criteri in questione sono identici, la Commissione ritiene che i criteri presentati dalle autorità italiane potrebbero soddisfare le condizioni di ammissibilità di cui al punto 5 degli orientamenti. Tuttavia, anche in questo caso, la Commissione non dispone di chiare indicazioni da parte delle autorità italiane quanto al fatto che i criteri contenuti nella manifestazione di interesse saranno quelli effettivamente adottati dalle suddette autorità. La Commissione nutre pertanto dei dubbi anche su questo aspetto del regime.

Compatibilità con le disposizioni comunitarie specifiche relative ai regimi di aiuti per il salvataggio

46. Conformemente al punto 23, lettera a), degli orientamenti, i regimi di aiuti per il salvataggio devono consistere in aiuti di tesoreria sotto forma di garanzia di crediti o di erogazione di crediti. Nei due casi di specie, il credito deve essere gravato da un tasso d'interesse almeno comparabile ai tassi applicati ai prestiti concessi ad imprese sane e, in particolare, ai tassi di riferimento adottati dalla Commissione.

47. Stando alle informazioni attualmente disponibili, non risulta che il regime di aiuti per il salvataggio assumerebbe una delle forme previste dagli orientamenti. Ai sensi del secondo comma dell'articolo 121, infatti, alle imprese in difficoltà ammesse a beneficiare degli aiuti previsti è concesso un contributo al pagamento degli interessi, nella misura massima del 3 % ed entro il limite di impegno di 40 miliardi di ITL, sui mutui di ammortamento a quindici anni (di cui tre di pre-ammortamento) contratti per il salvataggio e la ristrutturazione delle imprese medesime. Il mutuo può essere assistito da garanzie. Anche se, come affermato dalle autorità italiane, il contributo al pagamento degli interessi viene fornito per mutui contratti ai normali tassi di mercato, l'aiuto è concesso sotto forma di un abbuono di interessi sugli stessi mutui. Le imprese beneficiarie delle misure otterrebbero dunque, oltre a un mutuo che forse non sarebbe loro altrimenti concesso, anche un abbuono di interessi sul mutuo medesimo, ricevendo in tal modo un doppio vantaggio. In questa fase della procedura, le condizioni di cui al punto 23, lettera a), degli orientamenti non sembrano dunque rispettate.

48. Conformemente al punto 23, lettera b), degli orientamenti, gli aiuti devono essere connessi a crediti il cui rimborso deve essere effettuato entro dodici mesi dalla data dell'ultimo versamento all'impresa delle somme prestate. Nessun riferimento alla necessità di soddisfare tale requisito figura nei documenti trasmessi dalle autorità italiane.

49. Le altre condizioni che i regimi di aiuti per il salvataggio devono rispettare a norma degli orientamenti sono le seguenti:

- gli aiuti devono essere motivati da gravi difficoltà sociali,

- devono limitarsi nel loro ammontare a quanto è necessario per mantenere l'impresa in attività nel periodo per il quale è stato autorizzato l'aiuto,

- devono essere concessi per un periodo massimo di sei mesi; entro quel termine, lo Stato membro deve approvare un piano di ristrutturazione o un piano di liquidazione oppure chiedere il rimborso del prestito e dell'aiuto corrispondente al premio di rischio per il beneficiario,

- devono costituire un'operazione eccezionale, dato che una serie ripetuta di operazioni di salvataggio si limiterebbe a mantenere la situazione esistente.

50. L'articolo 121 non contiene alcuna informazione circa il rispetto dei requisiti sopra menzionati. La manifestazione di interesse, per contro, include tra le condizioni di ammissibilità una serie di elementi che potrebbero parzialmente soddisfare il primo dei requisiti di cui sopra. Le imprese devono infatti dimostrare l'esistenza di difficoltà sociali che giustificano l'aiuto riferendosi alle ripercussioni socioeconomiche che il mancato intervento avrebbe sui produttori agricoli, sul fronte occupazionale e sul comparto regionale di appartenenza dell'impresa.

51. Quanto agli altri requisiti, a parte un riferimento generale alla necessità di attenersi agli orientamenti, la manifestazione di interesse non fornisce alcun elemento che consenta alla Commissione di concludere che le autorità italiane rispetteranno effettivamente i criteri prescritti nell'applicare il previsto regime di aiuti.

Compatibilità con le disposizioni comunitarie sugli aiuti per la ristrutturazione

52. Conformemente al paragrafo 64 degli orientamenti, alla valutazione dei regimi di aiuti per la ristrutturazione si applicano le sezioni 2 e 3, ferme restando le disposizioni della sezione 4. Inoltre, nel valutare i regimi di aiuti per la ristrutturazione destinati al settore agricolo, occorre anche tener conto delle disposizioni specifiche applicabili a questo tipo di aiuti che figurano nella sezione 5 degli orientamenti. Tenuto conto dei requisiti specifici relativi agli aiuti per il settore agricolo, devono essere rispettate le condizioni seguenti:

- i beneficiari devono essere in difficoltà,

- i beneficiari devono essere PMI,

- la misura deve condurre a un ripristino della redditività,

- la misura non deve indurre indebite distorsioni della concorrenza,

- gli aiuti devono limitarsi al minimo necessario,

- gli aiuti per la ristrutturazione devono essere concessi solo una volta ogni cinque anni,

- occorre specificare l'importo massimo di aiuto che può essere concesso nell'ambito del regime,
- l'attuazione del regime deve essere oggetto di una relazione annuale.
53. I primi due requisiti sono già stati analizzati con riguardo sia ai regimi per il salvataggio che a quelli per la ristrutturazione.
54. Per quanto riguarda il ripristino della redditività, conformemente al punto 31 degli orientamenti, la concessione dell'aiuto è subordinata alla realizzazione di un piano di ristrutturazione che consenta di ripristinare la redditività a lungo termine dell'impresa entro un lasso di tempo ragionevole e sulla base di ipotesi realistiche circa le condizioni operative future. Conformemente al punto 32 degli orientamenti, il piano deve includere uno studio di mercato e il miglioramento della redditività deve essere soprattutto il frutto di misure di risanamento interne. Il piano deve comportare l'abbandono di quelle attività che, anche dopo la ristrutturazione, resterebbero strutturalmente deficitarie. Esso deve inoltre descrivere le circostanze che hanno determinato le difficoltà dell'impresa. In sostanza, il piano deve proporre una trasformazione tale da consentire all'azienda, dopo la ristrutturazione, di coprire la totalità dei suoi costi, compresi l'ammortamento e gli oneri finanziari.
55. Il quarto comma dell'articolo 121 afferma genericamente che la concessione di mutui alle imprese in difficoltà è subordinata alla presentazione, da parte del richiedente, di un piano finalizzato al ripristino della redditività dell'impresa. Il piano, da presentare alla banca che concede il mutuo, deve comprendere i seguenti elementi: riorganizzazione, razionalizzazione e riqualificazione delle attività aziendali, con abbandono di quelle non redditizie, nonché riduzione delle produzioni soggette al ritiro.
56. La Commissione ritiene che l'affermazione generica sopra riportata, benché contenente alcuni degli elementi che in linea di principio dovrebbero far parte di ogni piano di ristrutturazione economicamente valido, non è di per sé sufficiente a garantire, nell'ambito di un regime di aiuti, che tutte le imprese potenzialmente interessate presentino un piano di ristrutturazione conforme ai punti 31-34 degli orientamenti. Di fatto, data la formulazione dell'articolo e la mancanza di ulteriori informazioni in proposito, i piani di ristrutturazione che le imprese devono presentare per ottenere i mutui sembrano costituire una mera formalità, o piuttosto solo uno dei documenti richiesti dalla banca per ottenere il mutuo.
57. Inoltre, ai sensi dell'articolo 121, la presentazione di un piano di ristrutturazione è chiesta soltanto per accedere ai mutui ma, apparentemente, non per beneficiare delle altre misure di aiuto previste dal regime e indicate al comma 6 dello stesso articolo (conferimenti di capitale, cancellazione di esposizioni debitorie, esonero dal pagamento di imposte). In quest'ultimo caso, né l'articolo né i documenti trasmessi alla Commissione chiedono alle imprese interessate la presentazione di un piano di ristrutturazione specifico conforme ai requisiti dei punti 31-34 degli orientamenti.
58. Con riguardo alle altre condizioni di cui al precedente punto 52, in nessuna parte dell'articolo 121 è fatto riferimento alla necessità di soddisfare i requisiti sopra indicati. Nessun elemento in proposito figura nella manifestazione di interesse presentata dalle autorità italiane alla Commissione benché quest'ultima, nella sua lettera del 13 febbraio 2001, abbia indicato chiaramente i requisiti da soddisfare e abbia invitato le autorità italiane a fornire le relative informazioni.
59. Più precisamente, le autorità italiane non hanno indicato le misure che esse intendono adottare al fine di controbilanciare, per quanto possibile, le ripercussioni negative dell'aiuto sui concorrenti come richiesto dal punto 35 degli orientamenti, sia sotto forma di riduzione di capacità che in una delle altre forme espressamente applicabili al settore agricolo in linea con il punto 5.4 degli orientamenti.
60. Le autorità italiane non hanno inoltre precisato in che modo verrà garantito il rispetto del punto 40 degli orientamenti che richiede che l'importo e l'intensità dell'aiuto siano limitati al minimo indispensabile per consentire la ristrutturazione. In effetti, né l'articolo 121 né la manifestazione di interesse richiedono ai beneficiari dell'aiuto di contribuire in maniera significativa al programma di ristrutturazione, sia con fondi propri, ivi compresa la vendita di attivi qualora non siano indispensabili alla sopravvivenza dell'impresa, che ricorrendo a fonti esterne di finanziamento commerciale.
61. Infine, la Commissione nutre dei dubbi sul requisito, contenuto nella manifestazione di interesse, in base al quale, per avere accesso all'aiuto, le imprese in difficoltà devono impiegare almeno il 50 % di prodotti provenienti dalla regione in cui operano. Tale requisito sembra infatti operare una discriminazione nei confronti dei prodotti provenienti da altri Stati membri in violazione dell'articolo 28 del trattato.
62. In questa fase della procedura, e sulla base delle considerazioni sopra riportate, la Commissione ritiene che i regimi di aiuti per il salvataggio e la ristrutturazione di cui all'articolo 121 della legge 388/2000 non soddisfino tutti i requisiti previsti dagli orientamenti. Essa nutre pertanto dei dubbi circa la compatibilità con il mercato comune delle misure di aiuto in questione.

Articolo 123 — Promozione e sviluppo delle aziende agricole e zootecniche biologiche

63. L'articolo dispone la creazione di un fondo per la promozione dell'agricoltura biologica finanziato da un contributo statale annuo e da un prelievo obbligatorio imposto ai titolari delle autorizzazioni all'immissione in commercio dei prodotti fitosanitari e ai titolari degli esercizi di vendita di questi prodotti. Il prelievo è imposto, al medesimo tasso, sia per i prodotti nazionali che per quelli importati.

Le misure di aiuto

64. Il fondo è destinato principalmente al finanziamento dei tre seguenti tipi di misure:

- a) programmi per lo sviluppo dell'agricoltura biologica mediante incentivi agli agricoltori e agli allevatori che attuano la riconversione del metodo di produzione, nonché mediante adeguate misure di assistenza tecnica e codici di buona pratica agricola per un corretto uso dei prodotti fitosanitari; il ministro delle politiche agricole e forestali, con decreto da emanare entro sessanta giorni dalla data di entrata in vigore della legge, determina le modalità di erogazione degli incentivi e la tipologia delle spese ammissibili;
- b) potenziamento dell'attività di ricerca e di sperimentazione in materia di agricoltura biologica, nonché in materia di sicurezza e salubrità degli alimenti;
- c) informazione dei consumatori sugli alimenti ottenuti con metodi di produzione biologica, sugli alimenti tipici e tradizionali, nonché su quelli a denominazione di origine protetta.

65. Con riguardo alla lettera a), in attesa del decreto di attuazione che deve essere emanato dal ministero dell'Agricoltura entro sessanta giorni dall'entrata in vigore della legge, le misure di aiuto descritte non sono immediatamente applicabili e diventeranno operative solo una volta emanate le relative disposizioni attuative. In attesa dell'emanazione del decreto, la lettera a) non sembra disporre la concessione di alcun aiuto diretto immediatamente applicabile. Le autorità italiane si sono impegnate a notificare alla Commissione il decreto ai sensi dell'articolo 88, paragrafo 3, precedentemente alla sua approvazione formale. In questa fase della procedura, le misure di cui alla lettera a) non sembrerebbero perciò costituire un aiuto ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1.

66. Con riguardo alle misure di aiuto descritte alla lettera b), dalla descrizione già fornita al precedente punto 20 risulta che, nella maggioranza dei casi, gli aiuti previsti a favore di attività di R & S sono contributi a favore di enti pubblici che svolgono attività di interesse comune che non produrranno benefici economici diretti per gli agricoltori e le imprese agricole. Sotto questo profilo, le misure sembrerebbero conformi al punto 2.4 della Disciplina comunitaria per gli aiuti di Stato alla ricerca e sviluppo⁽²²⁾ e non rientrerebbero dunque nel campo di applicazione dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE.

67. Per quanto riguarda invece le attività di R & S che implicano la partecipazione di imprese private, le autorità italiane si sono impegnate a rispettare tutte le disposizioni della comunicazione della Commissione che modifica la

disciplina comunitaria per gli aiuti di Stato alla ricerca e sviluppo⁽²³⁾. Le spese ammissibili si limiteranno a quelle elencate nell'allegato II della disciplina comunitaria per gli aiuti di Stato alla ricerca e sviluppo. Le autorità italiane si sono impegnate a finanziare esclusivamente le spese addizionali connesse a tali attività, mentre i normali costi di gestione resteranno a carico delle aziende. Le aziende coinvolte nelle attività di sperimentazione saranno selezionate sulla base di criteri obiettivi non discriminatori. Sulla base di tali elementi, a questo stadio della procedura, la Commissione ritiene che le attività di R & S previste dall'articolo in questione potrebbero essere considerate compatibili con il mercato comune ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 3, lettera c), del trattato.

68. Con riguardo alle attività promozionali di cui alla lettera c), sulla base delle informazioni disponibili al momento e sulla base della formulazione molto generica dell'articolo, la Commissione non è in grado di stabilire esattamente il tipo di misure rientranti nella breve descrizione di cui all'articolo 126 e quindi valutare la loro compatibilità con il mercato comune. Le autorità italiane si sono genericamente impegnate a rispettare le disposizioni previste dalla regolamentazione degli aiuti nazionali a favore della pubblicità dei prodotti agricoli e di taluni prodotti non compresi nell'allegato II del trattato CE, esclusi i prodotti della pesca (GU C 302 del 12.11.1987, pag. 6). Tuttavia, anche ipotizzando che tutte le misure di cui al punto c) rientrino effettivamente nel campo di applicazione di tale regolamentazione, al di là di un generico impegno a rispettare le disposizioni di tale regolamentazione, le autorità italiane non hanno fornito alcuna informazione sulle misure che verranno effettivamente prese per garantire il rispetto delle disposizioni della regolamentazione, soprattutto per quanto riguarda il rispetto dell'articolo 28 del trattato (punto 2.1 della regolamentazione) e relativamente alla mancanza di aiuti per la pubblicità di specifiche imprese (punto 2.2. della regolamentazione). In assenza di tali informazioni quindi, anche in questo caso la Commissione nutre dubbi circa la compatibilità delle misure in oggetto con il mercato comune.

Effetto combinato della componente di aiuto e del metodo di finanziamento

69. Come già ricordato al punto 63, le misure di aiuto previste dall'articolo 123 della Legge 388/2000 saranno in parte finanziate mediante una tassa parafiscale imposta sia sui prodotti nazionali che su quelli importati.

70. È prassi costante della Commissione, sulla base della sentenza della Corte di giustizia delle Comunità europee nella causa 47/69⁽²⁴⁾, considerare gli aiuti finanziati mediante oneri parafiscali applicabili anche ai prodotti importati da altri Stati membri come in linea di principio incompatibili con il mercato comune, in quanto il prelievo effettuato sui prodotti importati ha un effetto protezionistico che va oltre l'aiuto propriamente detto.

⁽²³⁾ GU C 48 del 13.2.1998, pag. 2.

⁽²⁴⁾ Sentenza nella causa 47/69, Commissione contro Francia, Racc., 487.

⁽²²⁾ GU C 45 del 17.2.1996, pag. 5.

71. Ciò significa che anche quando la parità di trattamento tra prodotti nazionali e prodotti importati è garantita sul piano normativo, sul piano pratico l'aiuto risulta più favorevole agli operatori nazionali, poiché le misure adottate sono inevitabilmente determinate dalle specializzazioni, necessità e carenze che si registrano a livello nazionale ed i prodotti importati non possono realmente beneficiare del regime di aiuti nella stessa misura di quelli nazionali
72. A tale riguardo occorre ricordare che, secondo la giurisprudenza costante della Corte di giustizia ⁽²⁵⁾, se i benefici risultanti dalla destinazione del ricavato di un contributo sotto forma di imposta parafiscale compensano integralmente l'onere sopportato dal prodotto nazionale all'atto della sua immissione in commercio, tale contributo costituisce una tassa di effetto equivalente ad un dazio doganale, incompatibile con gli articoli 23 e 25 del trattato. Per contro, se questi vantaggi compensano solo una parte dell'onere che grava sul prodotto nazionale, l'imposta di cui trattasi è disciplinata dall'articolo 90 del trattato. In quest'ultimo caso l'imposta è incompatibile con l'articolo 90 del trattato e quindi vietata nella misura in cui è discriminatoria a danno del prodotto importato, cioè nella misura in cui compensa in buona parte l'onere sopportato dal prodotto nazionale rispetto al prodotto importato.
73. Nel caso in questione, le autorità italiane si sono limitate ad informare la Commissione in merito alla decisione di effettuare un prelievo equivalente sia sui prodotti nazionali che su quelli importati. Nessuna informazione è stata fornita in merito alle misure adottate a livello nazionale per impedire l'eventualità che il contributo contravvenisse ai divieti di cui all'articolo 25 o all'articolo 90. È pertanto fondamentale stabilire se i prodotti importati possono realmente beneficiare delle misure di aiuto in oggetto nella stessa misura di quelli nazionali.
74. In proposito, benché le autorità italiane abbiano chiaramente affermato che non ci saranno discriminazioni tra prodotti nazionali e importati, nella pratica non è chiaro se i produttori o i commercianti di ciascuno degli Stati membri riuscirebbero ad ottenere dalle attività promozionali e di R & S intraprese dalle autorità italiane grazie ai prelievi imposti sui prodotti nazionali e importati lo stesso tipo di vantaggi da esse derivanti per i produttori e i commercianti italiani.
75. Con riguardo ad esempio alle attività di R&S previste, la Commissione ha già affermato ⁽²⁶⁾ che, anche supponendo che gli istituti di ricerca beneficiari degli aiuti mettessero i risultati delle proprie ricerche a disposizione di eventuali interessati negli altri Stati membri, non è affatto sicuro che tutti potrebbero effettivamente beneficiarne in pari misura poiché, anche se la parità di trattamento fosse garantita sul piano normativo, sul piano pratico risulterebbero inevitabilmente favoriti gli operatori italiani. I lavori di ricerca
- sono infatti generalmente determinati dalle specializzazioni, dalle esigenze e dalle carenze che si registrano a livello nazionale. A ciò si aggiunga che gli operatori degli altri Stati membri intraprendono spesso a proprie spese ricerche equivalenti, vuoi direttamente, vuoi finanziando analoghi centri di ricerca nazionali, e non hanno pertanto alcun bisogno di ricorrere ai risultati degli istituti italiani.
76. Con riguardo alle attività promozionali previste, le autorità italiane non hanno chiaramente indicato il tipo di attività promozionali che intendono svolgere. L'articolo fa tuttavia riferimento alla promozione di alimenti tipici e tradizionali e di quelli a denominazione di origine protetta. Laddove sia fatto riferimento all'origine dei prodotti, è evidente che i prodotti importati non potrebbero beneficiare degli aiuti nella stessa misura di quelli nazionali. Tuttavia, anche nel caso di attività promozionali generiche, che non facciano riferimento all'origine del prodotto e dunque garantiscano un'equità formale di trattamento, sul piano pratico appare evidente che tali attività promozionali e pubblicitarie favorirebbero ancora una volta le specializzazioni, esigenze e carenze nazionali. Inoltre, anche in questo caso, gli operatori di altri Stati membri spesso sopportano l'onere di un prelievo volto a finanziare attività promozionali equivalenti. Quando tali produttori esportano i propri prodotti in paesi che prelevano una tassa all'importazione, essi si trovano a finanziare due volte la stessa attività.
77. La Commissione ha esposto questi dubbi in due lettere alle autorità italiane. Nelle loro risposte, le suddette autorità non hanno fornito alcuna informazione in grado di chiarirli. Di fatto, nell'ultima risposta alla Commissione, le autorità italiane si sono limitate ad ammettere le osservazioni della Commissione e hanno aggiunto che, in termini di risorse effettivamente utilizzate, il gettito del prelievo sarebbe stato «simbolico». Esse sostenevano che la misura è volta ad incoraggiare l'uso di pratiche agricole maggiormente rispettose dell'ambiente per produrre prodotti più sani e invitavano pertanto la Commissione ad autorizzare il prelievo in causa.
78. In considerazione di quanto sopra esposto, in questa fase della procedura la Commissione ritiene che le autorità italiane non abbiano fornito informazioni specifiche atte a dimostrare che la misura in causa non avrà un effetto protezionistico che va oltre l'aiuto propriamente detto e nutre pertanto dei dubbi sulle misure di cui all'articolo 123 della Legge 388/2000 in ragione della modalità di finanziamento delle stesse.

Articolo 126 — Garanzie a favore di cooperative agricole

79. L'articolo autorizza un nuovo stanziamento (230 miliardi di ITL) a favore di una misura di aiuto (articolo 1, comma 1 bis, della legge n. 237/93) nei confronti della quale la Commissione aveva inizialmente deciso di avviare la procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato ⁽²⁷⁾ e che era stata alla fine approvata dal Consiglio sulla base dell'articolo 88, paragrafo 2, terzo comma, del trattato.

⁽²⁵⁾ Procedimenti riuniti C 78-C 83/90; *Compagnie Commercial de l'Ouest et al. contro Receveur Principale des Douanes de la Pallice Port*, (1002), Racc. I-1847.

⁽²⁶⁾ Cfr. decisione 90/188/CEE (GU L 101 del 21.4.1990, pag. 35).

⁽²⁷⁾ Aiuto di Stato C 47/95, lettera della Commissione SG 21.1.1995/14409 (GU C 68 del 6.3.1996).

80. L'articolo 88, paragrafo 2, terzo comma, del trattato, stabilisce che «A richiesta di uno Stato membro, il Consiglio, deliberando all'unanimità, può decidere che un aiuto, istituito o da istituirsi da parte di questo Stato, deve considerarsi compatibile con il mercato comune, in deroga alle disposizioni dell'articolo 87, quando circostanze eccezionali giustificano tale decisione». Esso stipula inoltre che, qualora la Commissione abbia iniziato la procedura prevista all'articolo 88, paragrafo 2, primo comma, nei riguardi dell'aiuto sul quale il Consiglio è chiamato a deliberare, la richiesta dello Stato interessato rivolta al Consiglio avrà per effetto di sospendere tale procedura fino a quando il Consiglio non si sia pronunciato al riguardo. Tuttavia, se il Consiglio non si è pronunciato entro tre mesi dalla data della richiesta, la Commissione è autorizzata a deliberare.
81. Spetta esclusivamente al Consiglio decidere se le misure di aiuto possono essere autorizzate e qualora, entro il periodo di tre mesi, esso decida di autorizzare l'aiuto, la Commissione non è più tenuta a prendere posizione in merito alla compatibilità del medesimo con il mercato comune ai sensi dell'articolo 87 del trattato. Come chiaramente indicato dalla formulazione dell'articolo 88, paragrafo 2, terzo comma, si tratta di una procedura eccezionale con cui il Consiglio decide della compatibilità di una misura di aiuto con il mercato comune in base a circostanze eccezionali, senza alcun riferimento alle disposizioni comunitarie sugli aiuti di Stato che normalmente giustificano l'autorizzazione dell'aiuto sulla base di una delle eccezioni al paragrafo 1 dell'articolo 87 previste dai paragrafi 2 e 3 dello stesso articolo. La decisione è infatti adottata in deroga all'articolo 87.
82. Considerando l'eccezionalità della procedura sopra descritta, le decisioni del Consiglio che autorizzano aiuti di Stato sulla base dell'articolo 88, paragrafo 2, terzo comma, devono essere interpretate in maniera restrittiva e non possono essere considerate un precedente ai fini dell'approvazione, da parte della Commissione, di aiuti analoghi sulla base degli articoli 87-89 del trattato.
83. Nella sua prima richiesta di informazioni supplementari alle autorità italiane, la Commissione aveva subito espresso dubbi circa la compatibilità delle misure disposte dall'articolo 126 della legge 388/2000 con il mercato comune a motivo della procedura speciale che aveva condotto all'approvazione delle misure che le autorità italiane intendevano rifinanziare mediante l'articolo 126 della legge in causa. L'attenzione delle autorità italiane era stata inoltre richiamata sulla formulazione specifica della decisione del Consiglio del 22 luglio 1997, recante approvazione delle disposizioni dell'articolo 1, comma 1 bis, della legge 19 luglio 1993, n. 237, che all'articolo 1 stipulava: "Sono considerate compatibili con il mercato comune le disposizioni dell'articolo 1, comma 1 bis, della legge italiana 19 luglio 1993, n. 237, di conversione del decreto legge del 25 maggio 1993, n. 149, che prevedono che le garanzie prestate a titolo personale dai soci di cooperative agricole a favore di queste ultime, di cui è stata accertata l'insolvenza, sono assunte a carico del bilancio dello Stato entro i limiti di una disponibilità di 20 miliardi di ITL annui a partire dal 1993 e per un periodo di dieci anni".
84. Dalla formulazione dell'articolo emerge chiaramente che il Consiglio ha approvato le misure di aiuto di cui all'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93 entro i limiti esplicitamente definiti nell'articolo stesso, ossia per un importo di 200 miliardi di ITL e per un periodo di 10 anni (20 miliardi all'anno): elementi fattuali questi presi in considerazione nella valutazione della misura effettuata dal Consiglio.
85. Malgrado la chiara formulazione della decisione del Consiglio e la sua natura eccezionale, le autorità italiane hanno affermato che il proposto rifinanziamento delle misure di aiuto di cui all'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93 è in linea con le considerazioni che hanno indotto il Consiglio ad adottare la decisione in data 22 dicembre 1997 e che non vi è dunque contravvenzione a tale decisione. Al fine di comprovare la loro posizione, le autorità italiane hanno spiegato che il nuovo stanziamento è giustificato dalla necessità di pagare somme maturate e dovute sulla base della legge 237/93, articolo 1, comma 1 bis, e che senza il nuovo stanziamento lo Stato assumerebbe in carico solo una parte delle garanzie contenute nell'elenco iniziale annesso al decreto ministeriale 18 dicembre 1985, ossia al provvedimento che individua le garanzie da imputare al bilancio dello Stato. Così facendo si opererebbe una discriminazione tra soci presenti nello stesso elenco. Il nuovo intervento è volto pertanto ad ovviare a una disparità di trattamento creata da uno stanziamento inizialmente insufficiente.
86. Gli argomenti presentati dalle autorità italiane non sono tali da chiarire i dubbi della Commissione circa la misura in esame. Le misure disposte dall'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93 sono state autorizzate dal Consiglio sulla base della procedura eccezionale di cui all'articolo 88, paragrafo 2, terzo comma del trattato in deroga all'articolo 87 del trattato. La decisione era giustificata da circostanze eccezionali. Non è pertanto possibile considerare la decisione del Consiglio di autorizzare la misura di aiuto disposta dall'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93 come un'autorizzazione de facto per un nuovo finanziamento delle stesse misure di aiuto.
87. In questa fase della procedura, la Commissione ritiene che il nuovo stanziamento finanziario disposto dall'articolo 126 della legge 388/2000 a favore delle misure di aiuto di cui all'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93 debba essere valutato nel merito conformemente agli articoli 87-89 del trattato sulla base delle disposizioni comunitarie applicabili.
88. Al fine di poter effettuare la valutazione delle misure di aiuto di cui all'articolo 126 della legge 388/2000 la Commissione, sin dalla prima richiesta di informazioni supplementari alle autorità italiane, ha invitato queste ultime a dimostrare la compatibilità delle misure suddette alla luce delle disposizioni applicabili agli aiuti per il salvataggio e la ristrutturazione delle imprese in difficoltà o sulla base di ogni altra disposizione comunitaria applicabile. Nella stessa lettera, tenuto conto del fatto che l'articolo 126 disponeva il finanziamento di misure di aiuto sulla cui compatibilità la Commissione aveva già espresso dei dubbi, la Commissione aveva altresì invitato le autorità italiane a prendere in considerazione gli elementi che l'avevano indotta ad avviare la procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE nei confronti delle misure di aiuto che esse intendevano rifinanziare ⁽²⁸⁾.

⁽²⁸⁾ Cfr. la sezione II della comunicazione sugli aiuti di Stato C 47/95 (GU C 68 del 6.3.1996).

89. È opportuno ricordare che la decisione della Commissione di avviare la procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, nei confronti, fra l'altro, delle misure di aiuto disposte dall'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93 si basava sulla convinzione che tali misure prevedessero aiuti al funzionamento retroattivi a favore delle cooperative interessate. La Commissione ha ritenuto che la misura fosse finalizzata a garantire il pagamento retroattivo di aiuti al funzionamento a favore delle cooperative e che l'operazione stessa comportasse la cancellazione dei passivi delle cooperative. Secondo la Commissione, la misura di aiuto non poteva beneficiare di alcuna delle deroghe previste all'articolo 87, paragrafi 2 e 3, del trattato CE dal momento che essa non soddisfaceva i requisiti previsti per gli aiuti al salvataggio e alla ristrutturazione per le imprese in difficoltà in vigore in quel periodo, sulla base dei quali le misure dovevano essere valutate.
90. Malgrado la richiesta della Commissione, le autorità italiane non hanno fornito alcun elemento volto a dimostrare la compatibilità delle misure di aiuto disposte dall'articolo 126 della legge 388/2000 con gli orientamenti comunitari sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese in difficoltà o con ogni altra disposizione comunitaria applicabile. Come precedentemente indicato, le autorità italiane hanno di fatto sostenuto che le misure di aiuto sono in linea con la decisione del Consiglio poiché destinate ad eliminare la situazione di discriminazione tra beneficiari con pari diritti all'assegnazione degli aiuti venutasi a creare a causa dello stanziamento insufficiente previsto dall'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93.
91. In questa fase pertanto, in assenza di qualsivoglia elemento comprovante la compatibilità con il mercato comune del nuovo stanziamento disposto dall'articolo 126 della legge 388/2000 a favore delle misure di aiuto di cui all'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93, la Commissione mantiene i propri dubbi sulla suddetta misura, anche in considerazione dei motivi che hanno condotto all'avvio della procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE nei confronti delle misure di aiuto di cui all'articolo 1, comma 1 bis, della legge 237/93, che l'articolo 126 intende rifinanziare.
92. Inoltre, dato che l'aiuto disposto dall'articolo 126 verrebbe usato per il pagamento di garanzie legate a mutui concessi da un certo numero di istituti finanziari che senza l'intervento dello Stato dovrebbero affrontare con i loro soli mezzi i problemi di mancato pagamento risultanti, in questa fase della procedura e in assenza di ogni informazione sulla natura dei mutui e delle relative garanzie che hanno provocato l'intervento dello Stato, la Commissione non può escludere la possibilità che il nuovo stanziamento di 230 miliardi di ITL per il pagamento delle garanzie in causa possa anche costituire una forma di aiuto a favore degli stessi istituti finanziari per analogia al punto 2.2 della comunicazione della Commissione sull'applicazione degli articoli 87 e 88 del trattato CE agli aiuti di Stato concessi sotto forma di garanzie.
93. Sulla base di quanto sopra esposto, in questa fase della procedura la Commissione ritiene che i dubbi concernenti le misure di aiuto disposte dall'articolo 126 della legge 388/2000, non chiariti nella fase preliminare della valutazione, possano essere esaminati solo nel quadro della procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE.
- #### IV. Conclusioni
94. In base alle considerazioni sopra esposte, la Commissione ha deciso:
- di non sollevare obiezioni ai sensi degli articoli 87-89 del trattato nei confronti delle misure a favore della ricerca e dello sviluppo previste dall'articolo 123 della legge 23 dicembre 2000, n. 388, conformi al punto 2.4 della Disciplina comunitaria per gli aiuti di Stato alla ricerca e sviluppo, descritte al punto 20 e valutate al punto 66 della presente decisione, in quanto esse non costituiscono aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1 del trattato,
  - di avviare la procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato nei confronti degli articoli 121, 123 (ad esclusione esclusivamente delle misure a favore della ricerca e dello sviluppo sopra menzionate) e 126 della legge 23 dicembre 2000, n. 388.
95. Alla luce delle considerazioni precedenti la Commissione, nell'ambito della procedura prevista all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE, chiede all'Italia di trasmettere le proprie osservazioni e di fornire tutte le informazioni che possano contribuire all'esame delle misure in oggetto entro un mese dalla data di ricezione della presente lettera. La Commissione chiede alle autorità italiane di trasmettere immediatamente copia della presente ai potenziali beneficiari degli aiuti.
96. La Commissione desidera richiamare all'attenzione dell'Italia che l'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE ha effetto sospensivo e che, in forza dell'articolo 14 del regolamento (CE) n. 659/1999 del Consiglio, essa può imporre allo Stato membro il recupero dal beneficiario di ogni aiuto indebitamente versato. In forza dell'articolo 16 del regolamento, la stessa norma si applica nel caso di aiuti attuati in modo abusivo. Inoltre, la spesa relativa a misure nazionali che incidono direttamente su misure comunitarie potrà essere esclusa dall'imputazione sul bilancio del FEAOG."

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN — SPANJE

Steunmaatregel C 40/00 (ex NN 61/00) — Verdere herstructurering van de Spaanse scheepsbouw

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken

(2002/C 21/03)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft Spanje bij schrijven van 28 november 2001, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit om de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag uit te breiden tot de verdere transacties tussen SEPI en Bazán, en tussen AESA en Bazán met het oog op de oprichting van de nieuwe groep IZAR.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregelen ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt, maken door deze binnen één maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie Overheidssteun
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 296 12 42.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Spanje worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

TEKST VAN DE SAMENVATTING

1. Procedure

Bij schrijven van 1 augustus 2000 heeft de Commissie Spanje in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de steun voor de verdere herstructurering van de openbare scheepswerven. In dat schrijven werd Spanje ook herinnerd aan zijn verplichting om aanmelding te doen van alle maatregelen in verband met de eventuele fusie tussen de groep civiele scheepswerven, Astilleros Españoles (hierna: „AESA”), en de groep militaire scheepswerven, Bazán.

Na berichten in de media dat de fusie had plaatsgevonden, heeft de Commissie, gezien het feit dat zij over een en ander niet geïnformeerd was, bij schrijven van 21 februari 2001 Spanje verzocht alle relevante informatie over de fusie mee te delen. Bij schrijven van 24 september 2001 heeft Spanje de Commissie nadere gegevens over de fusie meegedeeld.

2. Gedetailleerde beschrijving van de steunmaatregelen

In augustus 1997 verleende de Commissie, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1013/97 van de Raad⁽¹⁾, bij wijze van uitzondering goedkeuring voor een aanzienlijk pakket herstructureringssteun ten faveure van de Spaanse openbare civiele werven teneinde deze in staat te stellen opnieuw levensvatbaar te worden tegen eind 1998. Samen met de eerder goedgekeurde steun beliep de steun in totaal 318 miljard ESP (1,9 miljard EUR). Bij het verlenen van zijn instemming had de Raad benadrukt dat het om het ultieme pakket steunmaatregelen ging. De Spaanse regering had de toezegging gedaan dat de werven geen

verdere steun zouden ontvangen voor herstructurering, redding, verliescompensatie of privatisering.

De Commissie heeft de huidige procedure ingeleid ten aanzien van de transactie waarbij de overheidsholding Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (hierna: „SEPI”) de twee scheepswerven Juliana en Cádiz en de dieselmotorenfabriek Manises, als afzonderlijke ondernemingen, overnam van AESA, voor een bedrag van naar verluidt 60 miljoen EUR. De Commissie was van oordeel dat in het licht van de financiële moeilijkheden van de werven het onwaarschijnlijk was dat dit kapitaal enig rendement zou afwerpen. Daarom betwijfelde de Commissie dat het optreden van SEPI te vergelijken viel met dat van een particuliere investeerder. Bijgevolg concludeerde zij dat er ook twijfel bestond ten aanzien van de vraag of de te hoge verkoopprijs misschien geen kapitaalinjectie in AESA was — en dus steun. Ook vroeg zij zich af of dergelijke steun wel verenigbaar was met de gemeenschappelijke markt.

Volgens de informatie die Spanje in de loop van de procedure in antwoord op de verzoeken van de Commissie meedeelde, had de overheidsholding SEPI in september 2001 besloten om alle openbare Spaanse scheepswerven te fuseren tot één groep. De fusie verliep via twee grote operaties. Bij de eerste nam de militaire scheepsbouwgroep Bazán twee civiele werven (Juliana en Cádiz) en een scheepsmotorenbouwer (Manises) rechtstreeks van SEPI over voor de prijs van telkens één symbolische peseta. In de tweede operatie nam Bazán vier andere civiele werven (Astano, Puerta Real, Sestao, Sevilla) over van de SEPI-dochter AESA — telkens voor één symbolische peseta. Vervolgens veranderde Bazán zijn naam in IZAR.

⁽¹⁾ PB L 148 van 6.6.1997, blz. 1.

3. Beoordeling

De Commissie merkt op dat de fusie van alle scheepswerven in het najaar van 2000 nauw verband houdt met de huidige procedure. Alle ondernemingen die betrokken waren bij de transactie die het voorwerp uitmaakt van de huidige procedure, waren ook betrokken bij de definitieve fusie. Voorts merkt de Commissie op dat de transacties plaatsvonden binnen een periode van enkele maanden en dat de prijs van de betrokken ondernemingen drastisch veranderde van de ene transactie op de andere, zelfs indien volgens Spanje de verkoopprijs in feite 15 miljoen EUR bedroeg (in plaats van de 60 miljoen EUR waarvan sprake bij de inleiding van de procedure).

Volgens de Commissie kunnen de transacties die in de procedure zijn opgenomen, beschouwd worden als de eerste stap in de fusieoperatie die nadien volgde. Om een volledige en correcte beoordeling te kunnen maken van de eventuele steun aan civiele scheepswerven die met de diverse transacties binnen de SEPI-groep gemoeid is, moet de in zaak C 40/00 lopende procedure volgens de Commissie worden verruimd tot alle transacties die leiden tot de fusie.

In de transacties voor de oprichting van IZAR werd Bazán gemachtigd om alle zes openbare scheepswerven en één motorenbouwer, als individuele ondernemingen over te nemen, voor de prijs van telkens één peseta. Volgens de regels inzake overheidssteun moeten transacties tussen overheidsbedrijven plaatsvinden overeenkomstig marktvoorwaarden. De Commissie moet dus de verzekering krijgen dat de lage prijs die Bazán betaalde voor de werven en de motorenbouwer die zij van AESA en SEPI overnam, niet zo laag was dat een en ander neerkwam op een economisch voordeel voor de nieuwe groep.

Derhalve betwijfelt de Commissie dat de verkoopprijs van één peseta voor elk van de werven en voor de motorenbouwer een marktprijs was, en dat deze transactie dus een economisch voordeel opleverde voor IZAR. Aangezien voor de openbare scheepswerven geen steun meer is toegestaan, betwijfelt de Commissie dat deze transactie verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt.

Om deze redenen heeft de Commissie besloten de huidige procedure uit te breiden tot de verdere transacties tussen SEPI en Bazán en tussen AESA en Bazán met het oog op de oprichting van de nieuwe IZAR-groep.

TEKST VAN DE BRIEF

„La Comisión desea informar a España que tras haber examinado la información suministrada por sus autoridades sobre esta ayuda, ha decidido ampliar el procedimiento establecido en el apartado 2 del artículo 88 del Tratado CE por lo que se refiere a las transacciones suplementarias entre SEPI y Bazán, y AESA y Bazán efectuadas para crear el nuevo grupo IZAR.

I. Procedimiento

1. Mediante carta de 1 de agosto de 2000, la Comisión notificó a España su decisión de incoar el procedimiento establecido en el apartado 2 del artículo 88 del Tratado CE relativo a la ayuda para una nueva reestructuración de los astilleros de propiedad estatal. En esta carta también se recordaba a España su obligación de notificar cualquier medida referente a la posible fusión entre el grupo civil Astilleros Españoles (AESA) y el grupo militar Bazán. Mediante carta de 18 de mayo de 2001 España respondió a la incoación del procedimiento.
2. Tras las informaciones aparecidas en los medios de comunicación en el sentido de que la fusión había tenido lugar, y dado que no se había informado a la Comisión, ésta, mediante carta de 21 de febrero de 2001, pidió a España toda la información pertinente sobre la fusión. Al no haberse recibido ninguna respuesta, la Comisión envió un recordatorio a España mediante carta de 30 de julio de 2001. España, en una carta dirigida a la Comisión el 24 de septiembre del 2001, informó sobre los detalles de la fusión.

II. Razones para incoar el procedimiento formal de investigación

3. En agosto de 1997, de conformidad con el Reglamento (CE) n° 1013/97 del Consejo ⁽²⁾, la Comisión aprobó excepcionalmente un paquete de ayudas de reestructuración para que los astilleros públicos españoles volvieran a ser viables a finales de 1998. Incluidas las ayudas aprobadas previamente, el paquete total ascendía a 318 000 millones de pesetas españolas (1 900 millones de euros). Como contrapartida de la ayuda se exigía una reducción de capacidad de producción en los astilleros de propiedad estatal, que quedaba establecida en 210 000 cgrt durante un período de diez años.
4. Al dar su acuerdo, el Consejo subrayó el carácter único y definitivo del paquete de ayuda. El Gobierno español garantizó que los astilleros no recibirían ninguna otra ayuda a efectos de reestructuración, salvamento, compensación de pérdidas o privatización. Esto se reflejó en las condiciones fijadas en la decisión de la Comisión que aprobó la ayuda. También se subrayó en el primer guión del segundo párrafo del apartado 1 del artículo 5 del Reglamento (CE) n° 1540/98 del Consejo ⁽³⁾ sobre ayudas a la construcción naval (en lo sucesivo denominado «el Reglamento»). Esta disposición específica que no puede concederse ninguna ayuda de salvamento o reestructuración a una empresa a la que se haya concedido una ayuda en aplicación del Reglamento (CE) n° 1013/97.
5. Se constata que el plan de reestructuración aprobado no pudo lograr su principal objetivo de restaurar la viabilidad de los astilleros para finales de 1998, ya que éstos registraron pérdidas (después de impuestos) de alrededor de 114 millones de euros en 1999.

⁽²⁾ DO L 148 de 6.6.1997, p. 1.

⁽³⁾ DO L 202 de 18.7.1998, p. 1.

6. La Comisión observa que el actual procedimiento se incoó con respecto a la transacción por la que la sociedad de cartera del Estado «Sociedad Estatal de Participaciones Industriales» (SEPI) compró a AESA los dos astilleros de Juliana y Cádiz y la fábrica de motores de Manises, como empresas separadas, por un precio comunicado de 60 millones de euros. La Comisión consideró que era poco probable que el capital recibiera remuneración alguna debido a las dificultades financieras de los astilleros y, por lo tanto, tenía dudas en cuanto a si el comportamiento de la SEPI podría considerarse comparable al de un inversor privado. Así pues concluyó que no veía claro si el precio de compra, posiblemente demasiado alto, constituía una aportación de capital a AESA y por ello una ayuda, y si tal ayuda sería compatible con el mercado común.

III. Comentarios de las partes interesadas

7. El 18 de diciembre de 2000 la Comisión recibió comentarios sobre la incoación del procedimiento procedentes del Gobierno de Dinamarca en el sentido de que la transacción entre AESA y la SEPI debía ser considerada como una aportación ilegal de capital que violaría el paquete de ayuda decidido en 1997 para AESA. Por lo tanto Dinamarca apoya la decisión de la Comisión de incoar el procedimiento.
8. Dinamarca, además, alega que puesto que Bazán recibió ayuda en 1998 a condición de que abandonara la construcción naval comercial, la toma de posesión por Bazán de varios astilleros civiles violaría esa condición. Finalmente, Dinamarca afirma que los astilleros daneses han sufrido la competencia de los astilleros españoles, que han recibido ayuda estatal. Estos comentarios se enviaron a España por carta el 14 de febrero de 2001.

IV. Comentarios de España

9. En sus comentarios sobre la incoación del procedimiento, España aclaró que la suma pagada por la SEPI a AESA por los dos astilleros y la fábrica de motores era considerablemente más baja que la citada en la decisión de la Comisión por la que se incoó el procedimiento. De hecho, el precio fue de unos 15 millones de euros, en vez de 60 millones, tal como se recoge en la Decisión.
10. España alega que la transacción se realizó para preparar la privatización de las tres empresas, y puesto que la SEPI es especialista en privatizaciones, era necesario transferir las tres empresas a la SEPI. Sin embargo, muy pronto se descubrió que no podía encontrarse ningún comprador interesado. Ésta sería la razón de la transferencia subsiguiente de los astilleros a Bazán.
11. Puesto que el propósito de la transacción era preparar a las tres empresas para la privatización, España considera que la SEPI no necesitaba actuar como un operador económico cuando compró las empresas sino que solamente debía pagar un precio razonable, y en tales circunstancias el valor contable parecía la solución óptima.
12. España reaccionó a los comentarios daneses en una carta a la Comisión de 14 de marzo de 2001 en la que consideraba que los comentarios sobre la ayuda a Bazán no son pertinentes a efectos del procedimiento y por lo tanto serían irrelevantes. España negó además las alegaciones

de que las transacciones entre AESA y la SEPI constituyeron una ayuda pues no supusieron ningún flujo injustificado de fondos. Finalmente, España añadía que los problemas de los astilleros daneses no son debidos a la competencia de los astilleros españoles sino a la competencia desleal de Corea.

V. Descripción de las nuevas transacciones

13. Según la información proporcionada por España como respuesta a las cuestiones de la Comisión durante el procedimiento, la SEPI decidió, en septiembre de 2000, combinar todos los astilleros españoles de propiedad estatal en un grupo. La fusión tuvo lugar a través de dos operaciones principales. En una de ellas el grupo militar de construcción naval Bazán compró dos astilleros civiles (Juliana y Cádiz) y una fábrica de motores para barcos (Manises) directamente a la SEPI por el precio simbólico de 1 peseta española cada uno. En la otra operación Bazán compró otros cuatro astilleros civiles (Astano, Puerto Real, Sestao y Sevilla) a AESA, subsidiaria de la SEPI, también por 1 peseta española cada uno. Entonces Bazán cambió su nombre por el de IZAR.
14. España alega que este precio era razonable dadas la situación económica y las perspectivas de futuro de los astilleros. También añade que al tratarse de una transacción dentro del grupo SEPI, no implicó recursos estatales y por lo tanto no pueden aplicarse los artículos 87 y 88.
15. Como argumento defensivo para el caso de que la Comisión considerara el precio demasiado bajo y por lo tanto constitutivo de ayuda a Bazán/IZAR, España hace referencia a una Decisión de la Comisión de 27 de julio de 1994 en la que se afirma que aunque el precio pagado por la transferencia de una fábrica de automóviles entre dos entidades de la Treuhand era probablemente demasiado bajo, la Comisión consideró que esto era irrelevante puesto que se trataba de una transacción interna de la Treuhand.
16. Como argumento defensivo suplementario, en caso de que la Comisión considerara la transacción como una ayuda a Bazán, España alega que tal ayuda quedaría fuera de las normas sobre ayuda estatal, de conformidad con el artículo 296, puesto que Bazán era una empresa militar en el momento de la transacción.

VI. Evaluación

17. La Comisión observa que la fusión de todos los astilleros en el otoño de 2000 está íntimamente ligada al actual procedimiento porque las empresas implicadas en la transacción sujeta al procedimiento también participaron en la fusión final. La Comisión observa, además, que las transacciones tuvieron lugar en un lapso de tiempo de algunos meses y que el precio de las empresas concernidas cambió radicalmente de una transacción a otra.
18. La Comisión opina que las transacciones incluidas en el procedimiento pueden considerarse como el primer paso en la posterior operación de fusión. Para evaluar completa y correctamente la posible ayuda estatal a los astilleros civiles contenida en las diversas transacciones dentro del grupo SEPI, la Comisión opina que debe ampliarse el procedimiento abierto C 40/00 para incluir todas las transacciones que llevaron a la fusión.

19. En las transacciones para crear IZAR, Bazán fue autorizado a comprar los seis astilleros públicos y una fábrica de motores, como empresas individuales, por un precio de 1 peseta española cada uno. Según las normas sobre ayuda estatal, tales transacciones entre empresas públicas deben hacerse en condiciones de mercado. Por ello la Comisión debe asegurarse de que el bajo precio pagado por Bazán por los astilleros y la fábrica comprados a AESA y la SEPI no era tan bajo como para conferir una ventaja económica al nuevo grupo.
20. España afirma que el valor era tan bajo debido a los malos resultados económicos de los astilleros civiles. Sin embargo, España alegó en su respuesta a la incoación del procedimiento que, sólo algunos meses antes, el precio correcto de los dos astilleros y de la fábrica de motores era el valor contable, y por lo tanto considerablemente más alto. Además, un indicio de que los astilleros podrían valer más que el precio simbólico es el hecho de que España consiguió privatizar un astillero, Astander, en el año 2000 por un precio de venta, obviamente modesto, de 1,8 millones de euros.
21. Por ello la Comisión tiene dudas sobre si el precio de venta de 1 peseta española por astillero y por la fábrica de motores era un precio de mercado, y si por lo tanto IZAR ha obtenido una ventaja económica con la transacción. Puesto que no se permiten más ayudas a los astilleros civiles públicos, la Comisión no ve con claridad si esta transacción es compatible con el mercado común.
22. Según lo mencionado anteriormente, España afirma que todas las transacciones se hicieron dentro del grupo SEPI y por lo tanto sin recurrir a recursos estatales, por lo que las transacciones no pueden constituir una ayuda estatal. España también hace referencia a una Decisión de la Comisión, de 27 de julio de 1994, referente a la ayuda concedida al grupo Volkswagen para inversiones en los nuevos Länder alemanes⁽⁴⁾.
23. La Comisión observa que según lo explicado en el documento remitido a los Estados miembros sobre la aplicación de los artículos 87 y 88 del Tratado CE a las sociedades de cartera de los poderes públicos, el suministro de capital a una empresa pública debe tener lugar bajo condiciones de mercado para excluir la existencia de ayuda estatal. En los sectores que sufren un exceso de capacidad estructural, como la construcción naval, hay que analizar estrictamente la existencia de condiciones de mercado en el contexto de una transacción específica. Con arreglo a la letra e) del artículo 1 del Reglamento, la ayuda incluye la concedida por las colectividades regionales y locales o por otros organismos públicos y cualesquiera otros elementos de ayuda incluidos en las medidas de financiación adoptadas directa o indirectamente por los Estados miembros con respecto a las empresas de construcción, reparación y transformación navales, que no pueden considerarse verdadera aportación de capital de riesgo a una sociedad según las prácticas normales de inversión.
24. Por lo que se refiere a la Decisión de la Comisión sobre la ayuda concedida a Volkswagen, la Comisión observa que se trataba de un caso de ayuda de reestructuración en el contexto de la privatización de antiguas empresas de Alemania Oriental. El valor de la fábrica de automóviles comprada por una empresa a riesgo compartido THA-Volkswagen se examinó detalladamente en la decisión en el contexto de su posterior transferencia a Volkswagen AG, que se hizo cargo de las operaciones como inversor privado de conformidad con un plan de reestructuración presentado. Por lo tanto, la posible existencia de ayuda en el precio de venta de la fábrica al beneficiario final, Volkswagen AG, se investigó en la decisión. Al ampliar el actual procedimiento a las transacciones suplementarias llevadas a cabo para crear el nuevo grupo IZAR, la Comisión sigue el mismo planteamiento. El propósito de la investigación de la Comisión es descubrir si el valor de los astilleros transferidos corresponde al precio pagado por ellos por el destinatario final de los astilleros, el recientemente creado IZAR.
25. Por lo que se refiere a la referencia de España al artículo 296, la Comisión observa que los astilleros sujetos tanto al actual procedimiento como a la extensión del mismo, son astilleros civiles que solamente trabajan en la construcción naval civil. Según la información proporcionada por España, los astilleros son empresas separadas y continuarán con la construcción naval civil bajo la propiedad de IZAR. El hecho de que las acciones de los astilleros sean propiedad de una empresa que también posee acciones de empresas de construcción naval no modifica el hecho de que solamente las transacciones referentes a los astilleros civiles y más precisamente el establecimiento del precio correcto al cual estos astilleros se vendieron, están sujetas al presente procedimiento.

VII. Conclusión

26. Habida cuenta de las consideraciones anteriores, la Comisión ha decidido ampliar el procedimiento fijado en el apartado 2 del artículo 88 del Tratado CE, con arreglo a los artículos 6 y 16 del Reglamento (CE) nº 659/1999 del Consejo, por lo que se refiere a las transacciones suplementarias entre la SEPI y Bazán y AESA y Bazán para crear el nuevo grupo IZAR. La razón es que la Comisión tiene dudas sobre si el precio de venta de 1 peseta española por astillero y por la fábrica de motores era un precio de mercado y si, por lo tanto, se ha conferido a IZAR, gracias a la transacción, una ventaja económica que constituiría una ayuda estatal.
27. La Comisión pide a España que presente sus comentarios y facilite toda la información que pueda ayudar a evaluar el elemento de ayuda de las transacciones, en el plazo de un mes desde la fecha de recepción de la presente carta. La Comisión desea que sus autoridades envíen inmediatamente una copia de la presente carta al beneficiario potencial de la ayuda.
28. La Comisión recuerda a España que el apartado 3 del artículo 88 del Tratado CE tiene efecto suspensivo y llama su atención sobre el artículo 14 del Reglamento (CE) nº 659/1999, que establece que puede exigirse al beneficiario la devolución de cualquier ayuda ilegal recibida."

⁽⁴⁾ DO L 385 de 31.12.1994, p. 1.

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag**(Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)**

(2002/C 21/04)

Datum waarop het besluit is genomen: 17.10.2001**Lidstaat:** Duitsland (Niedersachsen)**Nummer van de steunmaatregel:** N 596/01**Benaming:** Steun voor de kosten van de vernietiging van gespecificeerd risicomateriaal**Doelstelling:** Toekenning van een vergoeding voor de extra kosten die zijn gemoeid met de verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal. Voorgesteld wordt steun aan de veehouders te verlenen in verband met de kosten die destructiebedrijven in rekening brengen voor de verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal van runderen, schapen en geiten. De vergoeding zal worden betaald via de *Niedersächsische Tierseuchenkasse* (Nedersaksisch epizoötiëenfonds)**Rechtsgrond:** Verwaltungsvereinbarung zwischen dem Land Niedersachsen, vertreten durch den Minister für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten und der Niedersächsischen Tierseuchenkasse, vertreten durch den Vorsitzenden des Vorstandes, über die Finanzierung der Kosten der Beseitigung von spezialisiertem Risikomaterial (SRM)**Begrotingsmiddelen:** 7 158 086,34 EUR**Steunintensiteit of steunbedrag:** De vergoeding bedraagt 50 % voor schapen en runderen en 100 % voor geiten**Looptijd:** Tot en met 31 december 2001

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 17.10.2001**Lidstaat:** België (Vlaanderen)**Nummer van de steunmaatregel:** N 786/2000**Benaming:** Speciale maatregelen voor de glasgroente- en de glassierteeltbedrijven**Doelstelling:** Glasgroente- en glassierteeltbedrijven die door de hoge brandstofprijzen in financiële moeilijkheden verkeren, helpen om die moeilijkheden te boven te komen. Ten minste tweederde van het totale brutostandaardsaldo van het bedrijf moet afkomstig zijn van verwarmde teelten onder glas. Voorts moet worden aangetoond dat de brandstofkosten van het bedrijf in de periode 1997-1999 ten minste 25 % van de exploitatiekosten bedroegen wat glasgroentebedrijven betreft, en ten minste 20 % wat de overige bedrijven betreft. De omvang van de financiële moeilijkheden en het herstructureringsplan zijn bepalend voor het steunbedrag, dat wordt toegekend in de vorm van een rentesubsidie voor een krediet, gecombineerd met een overheidswaarborg voor ten hoogste 50 % van dat krediet**Rechtsgrond:**

Omzendbrief nr. 27 van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: Speciale maatregelen voor de glasgroente- en glassierteeltbedrijven ingevolge hoge brandstofprijzen

Circulaire n° 27 du ministère de la Communauté flamande: mesures spéciales en faveur des exploitations d'horticulture et de culture de légumes sous serre en raison des prix élevés des combustibles

Begrotingsmiddelen: Maximaal 56,1 miljoen BEF (1,4 miljoen EUR), te financieren door Vlaanderen**Steunintensiteit of steunbedrag:** Varieert. De oppervlakte van het betrokken type bedrijven is gemiddeld ongeveer 10 000 m². Voor een bedrijf van die omvang zal de steun maximaal 1,375 miljoen BEF (34 085,36 EUR) bedragen**Looptijd:** De aanvragen moesten uiterlijk op 31 januari 2001 zijn ingediend. De maximale duur van het betrokken krediet is één jaar

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 70/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen

(2002/C 21/05)

(Voor de EER relevante tekst)

Nummer van de steunmaatregel: XS/01/2001

Lidstaat: Bondsrepubliek Duitsland

Regio: Deelstaat Niedersachsen — Landkreis Aurich

Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt: Richtlijn inzake bevordering van productieve investeringen van kleine en middelgrote bedrijven in de Landkreis Aurich

Rechtsgrond: § 108 der Niedersächsischen Landkreisordnung (NLO) in der Fassung vom 22.8.1996 (Niedersächsisches Gesetz- und Verordnungsblatt, S. 365) i. V. mit § 65 der Niedersächsischen Gemeindeordnung (NGO) in der Fassung vom 22.8.1996 (Niedersächsisches Gesetz- und Verordnungsblatt S. 382)

Voorziene jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun: 200 000 EUR

Maximale steunintensiteit: De steun bedraagt bij aan

— kleine ondernemingen tot 15 %, en

— bij middelgrote ondernemingen tot 7,5 %

van de investeringsuitgaven die voor stimulering in aanmerking komen. De hoogste stimulering blijft beperkt tot 7 500 EUR.

De cumulatierregels worden in acht genomen

Datum van tenuitvoerlegging: Vanaf 1 juni 2001

Duur van de regeling of van de individuele steunverlening: 1 juni 2001 tot 31 december 2006 met aanpassingstermijn tot 30 juni 2007

Doelstelling van de steun: Met de steun moeten de concurrentiecapaciteit en de aanpassingscapaciteit van kleine en middelgrote ondernemingen in het district Aurich worden bevorderd, wat moet leiden tot het scheppen van nieuwe en het behoud van bestaande arbeidsplaatsen, alsook structuurverbeterende effecten.

Bijstands- en herstructureringssteun aan ondernemingen die met problemen te kampen hebben (in de zin van de richtsnoe-

ren van de Gemeenschap voor staatssteun voor de instandhouding en herstructurering van ondernemingen die zich in moeilijkheden bevinden, PB C 288 van 9.10.1999) maken geen deel uit van de regeling.

Gestimuleerd kunnen de volgende investeringsplannen:

— Oprichting van een bedrijfslocatie

Door de investering moet ten minste één voltijdse blijvende arbeidsplaats worden geschapen

— Uitbreiding van de bedrijfslocatie

Het aantal voltijdse arbeidsplaatsen moet met ongeveer 15 % stijgen ten opzichte van het begin van de investering.

De door de steun tot stand gebrachte arbeidsplaatsen moeten ten minste vijf jaar blijven bestaan.

De steun wordt verleend in de vorm van investeringsubsidies.

Voor stimulering komen alle materiële investeringen in aanmerking (gebouwen, machines, toerusting) alsook immateriële investeringen (verwerving van technologie alsook rechten, licenties, octrooien)

Betrokken economische sector(en): Verzoeken kunnen worden ingediend door het MKB uit industrie, ambacht, handel, huisvesting, dienstverlening en verkeer (geen investeringen op het gebied van verkeers- en transportmiddelen). Stimulering van ondernemingen aan de overige overgevoelige sectoren is uitgesloten

Naam en adres van de autoriteit die de steun verleent:

Landkreis Aurich
Amt für Wirtschaftsförderung
Fischteichweg 7-13
D-26603 Aurich

Overige informatie:

Mr Bakenhus
Tel. (49-41) 165 61
Fax (49-41) 164 52
E-mail: bakenhus@ostfriesland.de

Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 68/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op opleidingssteun

(2002/C 21/06)

(Voor de EER relevante tekst)

Nummer van de steunmaatregel: XT/10/2001

Lidstaat: Ierland

Regio: Alle regio's — Border, Midland en Western Region (BMW) en Southern en Eastern Region (S & E)

Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt: Maatregel gelijkheid voor vrouwen

Rechtsgrond: The measure is located in the social inclusion and childcare subprogramme of the regional operational programmes of the National Development Plan 2000-2006. The funding is provided at subhead S 1 of vote 19 (Department of Justice, Equality and Law Reform) of government financial estimates

Voorziene jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun: Voor de periode 2000-2006 werd in het kader van de maatregel in totaal 29,5 miljoen EUR toegekend, waarvan 21,7 miljoen aan de S & E Region en 7,8 miljoen EUR aan de BMW Region. Voorgesteld wordt de projectaanvragen door middel van subsidies te ondersteunen.

Naar raming zal in de S & E Region minder dan 5 miljoen EUR worden toegekend voor initiatieven waarbij subsidies worden toegekend aan individuele ondernemingen, hetgeen overeenkomt met jaarlijkse uitgaven van 800 000 EUR. In de BMW Region zal naar raming minder dan 2 miljoen EUR worden toegekend voor initiatieven waarbij subsidies worden toegekend aan individuele ondernemingen, hetgeen overeenkomt met jaarlijkse uitgaven van 300 000 EUR

Maximale steunintensiteit: In het kader van de maatregel zal geen specifieke opleiding worden verstrekt. Er zal daarentegen algemene opleiding worden verstrekt die zal worden gecertificeerd overeenkomstig het National Qualifications Framework.

De volgende steunpercentages zullen van toepassing zijn:

- S & E — ten hoogste 55 % voor grote ondernemingen en ten hoogste 75 % voor KMO's;
- BMW — ten hoogste 60 % voor grote ondernemingen en ten hoogste 80 % voor KMO's

Datum van tenuitvoerlegging: De steun kan worden toegekend met ingang van 1 april 2001

Duur van de regeling of van de individuele steunverlening: De steun kan worden toegekend tot en met 31 december 2006

Doelstelling van de steun: Deze maatregel is gericht op een grotere gelijkheid tussen mannen en vrouwen, ook op de arbeidsmarkt. De volgende initiatieven zullen in het kader van de maatregel worden gefinancierd:

- gender-toetsing van het personeelsbeleid;
- ontwikkeling van een gezinsvriendelijk werkgelegenheidsbeleid;
- bijscholing en omscholing van vrouwelijke werknemers; en
- het stimuleren van loopbaanontwikkeling en ondernemerschap bij vrouwen.

Het doel is het probleem aan te pakken van de verticale en horizontale scheiding tussen mannen en vrouwen op werkgelegenheidsgebied door een grotere bewustmaking inzake genderaangelegenheden, het bijbrengen ten behoeve van vrouwen van op de arbeidsmarkt relevante vaardigheden en het uitwerken van een op gelijkheid voor mannen en vrouwen afgestemd beleid

Betrokken economische sector(en): Alle sectoren. Alle organisaties die streven naar gelijkheid voor mannen en vrouwen kunnen aanspraak maken op financiering. De projecten zullen worden geselecteerd na een oproep tot het indienen van voorstellen

Naam en adres van de autoriteit die de steun verleent:

Department of Justice, Equality and Law Reform
43-49 Mespil Road
Dublin 4
Ierland

Overige informatie: Verwacht wordt dat de meeste in het kader van de maatregel gefinancierde activiteiten geen impact zullen hebben op de voorschriften inzake overheidssteun, met inbegrip van de volgende initiatieven:

- innoverende projecten voor benadeelde vrouwen en vrouwen van meer dan 50 jaar;
- het bevorderen van het evenwicht tussen mannen en vrouwen in het besluitvormingsproces (niet op werkgelegenheidsgebied);
- onderzoek, opleiding en omscholing van werkloze vrouwen

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 90/396/EEG van de Raad van 29 juni 1990 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake gasteoestellen ⁽¹⁾

(2002/C 21/07)

(Voor de EER relevante tekst)

(Publicatie van de titels en de referenties van de Europese geharmoniseerde normen in het kader van de richtlijn)

OEN ⁽¹⁾	Referentie	Titel van de geharmoniseerde normen
CEN	EN 161:2001	Beveiligingsafsluiters voor met gas gestookte branders en gasverbruikstoestellen
CEN	EN 416-1:1999/ A2:2001	Met gas gestookte donkerstralers met één brander voor niet-huishoudelijk gebruik — Deel 1: Veiligheid
CEN	EN 419-1:1999/ A2:2001	Met gas gestookte hogetemperatuurstralers voor niet-huishoudelijk gebruik — Deel 1: Veiligheid
CEN	EN 483:1999/ A2:2001	Met gas gestookte hogetemperatuurstralers voor niet-huishoudelijk gebruik — Deel 1: Veiligheid
CEN	EN 621:1998/ A1:2001	Niet-huishoudelijke met gas gestookte luchtverwarmers met gedwongen convectie voor ruimteverwarming met een nettowarmtebelasting van 300 kW, zonder ventilator voor de aanvoer van verbrandingslucht en/of de afvoer van verbrandingsgassen
CEN	EN 777-1:1999/ A2:2001	Met gas gestookte donkerstralers met meer dan één brander voor niet-huishoudelijk gebruik — Deel 1: Systeem D, veiligheid
CEN	EN 777-2:1999/ A2:2001	Met gas gestookte donkerstralers met meer dan één brander voor niet-huishoudelijk gebruik — Deel 2: Systeem E, veiligheid
CEN	EN 777-3:1999/ A2:2001	Met gas gestookte donkerstralers met meer dan één brander voor niet-huishoudelijk gebruik — Deel 3: Systeem F, veiligheid
CEN	EN 777-4:1999/ A2:2001	Met gas gestookte donkerstralers met meer dan één brander voor niet-huishoudelijk gebruik — Deel 4: Systeem H, veiligheid
CEN	EN 778:1998/ A1:2001	Eisen voor huishoudelijke met gas gestookte luchtverwarmers voor ruimteverwarming met een nettowarmtebelasting van 70 kW, zonder een ventilator voor de aanvoer van verbrandingslucht en/of afvoer van verbrandingsgassen
CEN	EN 1020:1997/ A1:2001	Niet-huishoudelijke met gas gestookte luchtverwarmers voor ruimteverwarming met een nettowarmtebelasting tot 300 kW en een ventilator voor het transport van de verbrandingslucht en/of verbrandingsgassen
CEN	EN 1319:1998/ A1:2001	Met gas gestookte luchtverwarmers voor ruimteverwarming voor huishoudelijk gebruik, met door een ventilator ondersteunde brander en een belasting op onderwaarde tot 70 kW
CEN	EN 1643:2000	Automatische dichtheidscontrole voor beveiligingsafsluiters voor met gas gestookte branders en gasverbruikstoestellen
CEN	EN 12669:2000	Met gas gestookte heteluchtblazers voor gebruik in kassen en aanvullende niet-huishoudelijke ruimteverwarming

⁽¹⁾ OEN: Europees normalisatie-instituut:

— CEN: Stassartstraat 36, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 550 08 11, fax (32-2) 550 08 19, <http://www.cenorm.be>

— Cenelec: Stassartstraat 35, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 519 68 71, fax (32-2) 519 69 19, <http://www.cenelec.org>

— ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, tel. (33) 492 94 42 00, fax (33) 493 65 47 16, <http://www.etsi.org>

WAARSCHUWING:

- Iedere informatie betreffende de beschikbaarheid van de normen kan verkregen worden ofwel bij de Europese normalisatie-instellingen ofwel bij de nationale normalisatie-instellingen ⁽²⁾ waarvan de lijst een bijlage is bij Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽³⁾, gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG ⁽⁴⁾.
- De publicatie van de referenties in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* houdt niet in dat de normen beschikbaar zijn in alle talen van de Gemeenschap.
- Nog andere geharmoniseerde normen inzake gasteoestellen zijn in vorige uitgaven van het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* gepubliceerd. Een complete bijgewerkte lijst is op de Europa-server op internet te vinden onder:
<http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/reflist/appligas.html>

⁽¹⁾ PB L 196 van 26.7.1990, blz. 15.

⁽²⁾ <http://www.cenorm.be/aboutcen/whatis/membership/members.htm>

⁽³⁾ PB L 204 van 21.7.1998, blz. 37.

⁽⁴⁾ PB L 217 van 5.8.1998, blz. 18.

Inleiding van een herzieningsprocedure bij het vervallen van de antidumpingmaatregelen ten aanzien van ringbandmechanismen uit de Volksrepubliek China

(2002/C 21/08)

Na de publicatie van het bericht dat de antidumpingmaatregelen ten aanzien van ringbandmechanismen uit de Volksrepubliek China binnenkort zouden vervallen ⁽¹⁾, heeft de Commissie het verzoek ontvangen een nieuw onderzoek te openen op grond van artikel 11, lid 2, van Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad ⁽²⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2238/2000 ⁽³⁾ (hierna „de basisverordening” genoemd).

1. Indiener van het verzoek

Het verzoek werd op 24 oktober 2001 ingediend door Koloan Handler AG en Krause Ringbuchtechnik GmbH, producenten in de Gemeenschap die goed zijn voor een groot deel, namelijk meer dan 80 %, van de productie van ringbandmechanismen in de Gemeenschap. Dit verzoek betrof niet het andere land dat genoemd werd in het bericht dat de antidumpingmaatregelen binnenkort zouden vervallen, Maleisië.

2. Product

Het verzoek heeft betrekking op ringbandmechanismen uit de Volksrepubliek China. Ringbandmechanismen bestaan uit twee rechthoekige stalen plaatjes of draden waarop ten minste vier halve ringen van staaldraad zijn bevestigd die met een stalen dekplaatje samen worden gehouden. Het mechanisme kan worden geopend door aan de halve ringen te trekken of door een klein stalen trekkermechanisme te bedienen dat aan het mechanisme voor ringbanden is bevestigd (hierna „het betrokken product” genoemd). Ringbandmechanismen zijn ingedeeld onder GN-code ex 8305 10 00. Deze GN-code wordt slechts ter informatie vermeld.

3. Thans geldende maatregelen

Op het betrokken product uit de Volksrepubliek China zijn thans definitieve antidumpingrechten van toepassing die werden ingesteld bij Verordening (EG) nr. 119/97 van de Raad ⁽⁴⁾ en gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2100/2000 ⁽⁵⁾.

4. Motivering

Het verzoek is ingediend omdat het vervallen van de maatregelen waarschijnlijk zal leiden tot een voortzetting of herhaling van dumping en schade voor de bedrijfstak van de Gemeenschap.

Overeenkomstig artikel 2, lid 7, van de basisverordening heeft de indiener van het verzoek de normale waarde voor de Volksrepubliek China vastgesteld aan de hand van de prijzen in een vergelijkbaar derde land met markteconomie (zie punt 5.1, onder c)). De bewering dat nog steeds dumping plaatsvindt is gebaseerd op een vergelijking van de aldus vastgestelde normale waarde van het betrokken product met de prijzen bij uitvoer naar de Gemeenschap.

De aldus vastgestelde dumpingmarge is aanzienlijk.

De indiener van het verzoek heeft bewijsmateriaal voorgelegd waaruit blijkt dat het betrokken product uit de Volksrepubliek China nog steeds in grote hoeveelheden wordt ingevoerd.

Het feit dat het betrokken product nog steeds in grote hoeveelheden en tegen dumpingprijzen wordt ingevoerd terwijl antidumpingmaatregelen van toepassing zijn wijst erop dat de invoer met dumping hoogst waarschijnlijk zal worden voortgezet of opnieuw zal optreden indien de antidumpingmaatregelen vervallen.

Voorts wijst de indiener van de klacht erop dat de producenten/expoiteurs van het betrokken product uit de Volksrepubliek China, in de periode dat antidumpingmaatregelen van toepassing waren, de corrigerende werking van deze maatregelen voor een deel teniet deden door de gevolgen ervan op zich te nemen (absorptie van de rechten), zoals werd vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 2100/2000.

Wat de schadeaspecten betreft, voert de indiener van de klacht aan dat de sterke aanwezigheid van het betrokken product uit de Volksrepubliek China op de EG-markt, ondanks de geldende antidumpingmaatregelen, ertoe heeft bijgedragen dat de toestand van de bedrijfstak van de Gemeenschap precair is gebleven, hetgeen blijkt uit het krimpende marktaandeel en de verslechtering van de algemene resultaten en de financiële situatie van die bedrijfstak. Indien de thans geldende maatregelen vervallen, zou een gelijkblijvende of stijgende invoer met dumping waarschijnlijk leiden tot een verdere verslechtering van de toestand van de bedrijfstak van de Gemeenschap.

5. Procedure

Na overleg in het Raadgevend Comité is de Commissie tot de conclusie gekomen dat er voldoende bewijsmateriaal is om een herzieningsprocedure bij het vervallen van de maatregelen in te leiden en opent zij hierbij een nieuw onderzoek overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de basisverordening.

5.1. Procedure voor het vaststellen van de waarschijnlijkheid van dumping en schade

Bij het nieuwe onderzoek zal worden vastgesteld of het waarschijnlijk is dat de invoer met dumping zal worden voortgezet of zich opnieuw zal voordoen en dat hierdoor schade zal ontstaan.

a) Vragenlijsten

Om de informatie te verkrijgen die zij voor haar onderzoek nodig heeft, zal de Commissie vragenlijsten toezenden aan de producenten in de Gemeenschap, organisaties van producenten in de Gemeenschap, producenten/expoiteurs in de Volksrepubliek China, organisaties van producenten/expoiteurs, importeurs en organisaties van importeurs die in het verzoek zijn genoemd of die medewerking hebben verleend aan het onderzoek dat tot de thans geldende maatregelen heeft geleid en aan de autoriteiten van de Volksrepubliek China.

⁽¹⁾ PB C 122 van 25.4.2001, blz. 2.

⁽²⁾ PB L 56 van 6.3.1996, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 257 van 11.10.2000, blz. 2.

⁽⁴⁾ PB L 22 van 24.12.1997, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB L 250 van 5.10.2000, blz. 1.

Alle belanghebbenden dienen in ieder geval zo spoedig mogelijk per fax contact op te nemen met de Commissie om te vernemen of zij in het verzoek zijn genoemd om zo nodig een vragenlijst aan te vragen binnen de in punt 6, onder a) i), vermelde termijn, daar de in punt 6, onder a) ii), vermelde termijn op alle belanghebbenden van toepassing is.

b) *Het schriftelijk en mondeling verstrekken van informatie*

Alle belanghebbenden worden hierbij uitgenodigd hun standpunt schriftelijk uiteen te zetten en andere gegevens dan de antwoorden op de vragenlijst en het nodige bewijsmateriaal toe te zenden. Deze informatie en het bewijsmateriaal moeten binnen de in punt 6, onder a) ii), genoemde termijn door de Commissie zijn ontvangen.

Bovendien kan de Commissie de belanghebbenden horen die hierom schriftelijk verzoeken indien zij kunnen aantonen dat er bijzondere redenen zijn om hen te horen. Dit verzoek moet binnen de in punt 6, onder a) iii), vermelde termijn zijn ingediend.

c) *Selectie van een derde land met markteconomie*

De Commissie overweegt India te kiezen als vergelijkbaar derde land met markteconomie voor het vaststellen van de normale waarde voor de Volksrepubliek China overeenkomstig artikel 2, lid 7, van de basisverordening. Op- of aanmerkingen over de keuze van dit land dienen binnen de in punt 6, onder b), vermelde termijn te worden toegezonden.

5.2. Procedure voor het beoordelen van het belang van de Gemeenschap

Overeenkomstig artikel 21 van de basisverordening zal worden onderzocht of het niet tegen het belang van de Gemeenschap is de antidumpingmaatregelen te handhaven indien wordt vastgesteld dat het waarschijnlijk is dat de invoer met dumping zal worden voorgezet en dat hierdoor schade zal ontstaan. Producenten in de Gemeenschap, importeurs en representatieve organisaties van producenten, importeurs, verwerkende bedrijven en de consument die aantonen dat er een objectieve band is tussen hun activiteiten en het betrokken product, kunnen binnen de in punt 6, onder a) ii), genoemde termijn, contact met de Commissie opnemen en inlichtingen verstrekken. Met informatie die op grond van artikel 21 wordt verstrekt, wordt slechts rekening gehouden indien daarbij, op het moment dat deze wordt verstrekt, het nodige bewijsmateriaal is gevoegd.

6. Termijnen

a) *Algemene termijn*

i) Om een vragenlijst aan te vragen

Belanghebbenden die geen medewerking hebben verleend aan het onderzoek dat tot de thans geldende maatregelen heeft geleid dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 15 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, een vragenlijst aan te vragen.

ii) Om zich aan te melden en antwoorden op de vragenlijst en andere gegevens toe te zenden

Belanghebbenden die wensen dat bij het onderzoek met hun opmerkingen rekening wordt gehouden, dienen binnen 40 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, tenzij anders vermeld, hun standpunt uiteen te zetten en de antwoorden op de vragenlijst en eventuele andere gegevens te doen toekomen. Er wordt op gewezen dat de meeste in de basisverordening vermelde procesrechten slechts kunnen worden uitgeoefend indien de betrokkene zich binnen de genoemde termijn bij de Commissie aanmeldt.

iii) Om een mondeling onderhoud aan te vragen

Binnen dezelfde termijn van 40 dagen kunnen belanghebbenden ook vragen door de Commissie te worden gehoord.

b) *Bijzondere termijn voor de keuze van het derde land met markteconomie*

Partijen bij het onderzoek die opmerkingen wensen te maken over het voornemen van de Commissie, als in punt 5.1, onder c), vermeld, India te kiezen als vergelijkbaar derde land met markteconomie voor het vaststellen van de normale waarde voor de Volksrepubliek China, dienen dit binnen tien dagen na publicatie van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* te doen.

7. Schriftelijke opmerkingen, antwoorden op de vragenlijst en andere correspondentie

Alle opmerkingen en verzoeken moeten schriftelijk worden ingediend (niet elektronisch, tenzij anders vermeld) onder opgave van naam, adres, e-mailadres, telefoon-, fax- en/of telexnummer van de betrokkene.

Correspondentieadres van de Commissie

Europese Commissie
 Directoraat-generaal Trade
 Directoraten B en C
 TERV — 0/13
 B-1049 Brussel
 Fax (32-2) 295 65 05
 Telex: COMEU B 21877.

8. Medewerking

Indien belanghebbenden binnen de gestelde termijnen geen toegang geven tot de nodige informatie, deze anderszins niet verstrekken of het onderzoek ernstig belemmeren, kunnen, overeenkomstig artikel 18 van de basisverordening, op grond van de beschikbare gegevens voorlopige of definitieve conclusies worden getrokken, zowel in positieve als in negatieve zin.

De Commissie kan de verstrekte informatie, indien deze onjuist of misleidend blijkt, buiten beschouwing laten en van beschikbare gegevens gebruik maken.

Bekendmaking van een registratieaanvraag in de zin van artikel 6, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 2081/92 van de Raad inzake de bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen van landbouwproducten en levensmiddelen

(2002/C 21/09)

Naar aanleiding van deze bekendmaking kan bezwaar worden aangetekend op grond van artikel 7 van genoemde verordening. Elk bezwaar tegen deze registratieaanvraag moet via de bevoegde autoriteit van een lidstaat binnen zes maanden na deze bekendmaking, worden ingediend. De bekendmaking houdt verband met de hiernavolgende gegevens, met name punt 4.6, die de reden zijn voor de registratieaanvraag in de zin van Verordening (EEG) nr. 2081/92.

VERORDENING (EEG) nr. 2081/92 VAN DE RAAD

REGISTRATIEAANVRAAG: ARTIKEL 5

BOB ( ) BGA (x)

Nationaal nummer van het aanvraagdossier: 83/98

1. Bevoegde dienst van de lidstaat

Naam: Direcção-Geral do Desenvolvimento Rural
Adres: Av. Defensores de Chaves, n.º 6, P-1049 — 063 Lisboa
Tel. (351) 21 318 43 00
Fax (351) 21 352 13 46.

2. Aanvragende groepering

2.1. Naam: Agrupamento de produtores de carne bovino cruzado dos Lameiros do Barroso
2.2. Adres: Rua General Humberto Delgado, P-5470 Montalegre
2.3. Samenstelling: Producenten/verwerkers (x) Anderen ( ).

3. Productcategorie: Categorie 1.1 — Vers vlees en verse slachtafvallen.

4. Overzicht van het productdossier

(samenvatting van de in artikel 4, lid 2, voorgeschreven gegevens)

4.1. **Naam:** Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso

4.2. **Beschrijving:** Het vlees is afkomstig van op de *lameiros do Barroso* traditioneel extensief gehouden runderen. Naargelang van het geslacht en de leeftijd bij het slachten van de dieren wordt het vlees in drie categorieën ingedeeld, namelijk „Vitela” (vlees van stier- en vaarskalveren tot acht maanden oud), „Novilho” (vlees van stiertjes of vaarzen die negen maanden tot twee jaar oud zijn) en „Vaca” (vlees van dieren die ouder zijn dan twee jaar of van vaarzen die reeds gekalfd hebben). Het vlees van kalveren (met een geslacht gewicht van minder dan 180 kg) is rozig tot lichtrood; het vet is wit tot roomkleurig; het vlees is zeer sappig en bijzonder mals en heeft een zeer kenmerkende smaak die eigen is aan de wijze van productie en voeding. Als gevolg van de productiewijze worden de geslachte kalveren ingedeeld in de beveleesheidsklassen R, O of P van het EUROP-indelingsschema voor geslachte runderen (Verordening (EEG) nr. 1026/91), waarbij indeling in klasse O het meeste voorkomt. Wat de vetheid betreft, worden de dieren vaak ingedeeld in klasse 2 van dat indelingsschema. Het vlees van vaarzen en stiertjes (met een gewicht van 180 kg of meer) is lichtrood tot rood; het vet is wit tot roomkleurig; het vlees is zeer sappig en mals en heeft een smaak die eigen is aan de wijze van productie en voeding. Als gevolg van de productiewijze worden de geslachte dieren ingedeeld in de klassen R, O of P van het EUROP-indelingsschema voor geslachte runderen, waarbij indeling in de klassen R en O het meeste voorkomt. Wat de vetheid betreft, worden de dieren meestal ingedeeld in de klassen 2 of 3 van dat indelingsschema. Het vlees van geslachte koeien (met een gewicht van meer dan 180 kg) is donkerrood; het vet is roomkleurig; het vlees is sappig en mals en smaakt zeer lekker. Als gevolg van de productiewijze worden de geslachte dieren ingedeeld in de klassen R, O of P van het EUROP-indelingsschema voor geslachte runderen, waarbij indeling in de klasse O het meeste voorkomt. Wat de vetheid betreft, worden de meeste dieren ingedeeld in de klassen 2 of 3 van dat indelingsschema.

- 4.3. **Geografisch gebied:** Het geografische productiegebied waarin de runderen waarvan het Carne de Bovino Cruzado dos lameiros do Barroso afkomstig is, geboren worden, gehouden en geslacht worden, omvat de gemeenten Montalegre, Boticas en Chaves.
- 4.4. **Bewijs van oorsprong:** De geografische aanduiding mag uitsluitend worden gebruikt voor vlees van dieren die geboren en gehouden worden op bedrijven die in het geografische productiegebied gelegen zijn en over een registratie- en identificatiesysteem beschikken voor fokdieren en in aanmerking komende kalveren en over een register met bijgewerkte gegevens over de ontwikkeling van het fokbestand. De bedrijven moeten aan alle voeder- en diergezondheidsvoorschriften voldoen en zich aan de controle- en certificeringsregeling onderwerpen in het kader van de „Regras de Controlo e Certificação da carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso”.
- 4.5. **Werkwijze voor het verkrijgen van het product:** Het vlees is afkomstig van uitgesneden karkassen van door kruising verkregen runderen die in het afgegrensde geografische gebied geboren worden en daar op traditionele wijze gehouden en geslacht worden. Om de productie te verbeteren en de van oudsher overgeleverde veehouderijssystemen in stand te houden, wordt in de fokkerij ernaar gestreefd om in mei 2004 te bereiken dat een van de beide ouderdieren ingeschreven moet zijn in het stamboek van een autochtoon ras (Mirandesa, Barrosã of Maronesa). De dieren worden geslacht in slachthuizen met een overeenkomstig de geldende voorschriften toegekend erkenningsnummer, die in het productiegebied gelegen zijn en door de toezichthoudende producentengroepering zijn aangewezen. De dieren moeten vóór het slachten worden verdoofd. Ze worden geslacht in partijen die vóór het binnenkomen in het slachthuis uit dieren van verschillende bedrijven worden samengesteld. Het verbloeden, respectievelijk het uitnemen van het maag-darmenpakket moet onmiddellijk na het verdoven plaatsvinden. Bij het slachten moet steeds een keurmeester van de certificeringsinstantie of zijn naar behoren gemachtigde vertegenwoordiger aanwezig zijn. Hij heeft ook tot taak de geslachte dieren te identificeren. De geslachte dieren of delen ervan worden onmiddellijk na het slachten aan een keuring na het slachten onderworpen en binnen 24 uur afgekoeld tot een kerntemperatuur van 7° C ($\pm 1^\circ$ C). Tot de karkassen worden verzonden, worden ze opgeslagen bij een temperatuur van 2 tot 4° C en bij een relatieve vochtigheid van 85-90 %. Het besterven duurt zeven dagen, maar het vlees mag reeds vanaf de derde dag na het slachten het slachthuis verlaten voor verkoop. In de eerste 24 uur na het slachten moet een pH van minder dan 6 worden gemeten. Het vlees mag niet worden ingevroren tot het aan de eindverbruiker wordt verkocht.
- 4.6. **Verband:** De dieren (Bovinos Cruzados dos Lameiros do Barroso) worden volgens een van oudsher overgeleverde methode extensief op de bergweiden van het Barroso-gebergte gehouden. De weiden en woeste gronden hebben door hun hoogteligging en de bodem- en weersgesteldheid, en met name de lage temperaturen, een flora met unieke kenmerken. Het weidegras, de zogenaamde „lameiros”, vormt er de grondslag voor de veehouderij, maar ook de struiken, die meestal op de woeste gronden groeien, vormen een belangrijke voedselbron voor de dieren. In een aantal dorpen is het nog steeds gebruikelijk de dieren van alle veehouders naar verafgelegen plaatsen in het gebergte te verweiden en ze daar in de zomermaanden te houden. Reeds in 1813 hebben verscheidene auteurs het op deze bergweiden gehouden rundvee genoemd. De veehouderij is inderdaad reeds eeuwenlang een belangrijk bestaansmiddel voor de bergbewoners, en bovendien is ze ook op sociaal-cultureel gebied van grote betekenis. Daarvan getuigen de eeuwenoude, nog uit de voor-Romeinse tijd stammende tradities, zoals het inscharen van het vee.
- 4.7. **Controlestructuur:**
Naam: Tradição e Qualidade — Associação Interprofissional para produtos agro-alimentares de Trás-os-Montes
Adres: Avenida 25 de Abril 273 S/L, P-5370 Mirandela.
- 4.8. **Etikettering:** Verplichte vermelding: Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso — Beschermde geografische aanduiding en het genummerde certificeringsmerk met de naam van het product en van de certificeringsinstantie. Het model van het etiket en van het merk is aangegeven in het productdossier.
- 4.9. **Eventuele nationale eisen:** Besluit 8407/98, bekendgemaakt in het *Diário da Republica* (Publicatieblad) nr. 252, tweede serie, van 30 oktober 1997. Daarin zijn de belangrijkste productievoorschriften vastgesteld en zijn de kenmerken en het geografische productiegebied van het product „Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso” aangegeven.

EG-nummer: G/PT/00144/2000.07.26.

Datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier: 23 juli 2001.

Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie**(Zaak COMP/M.2627 — Otto Versand/Sabre/Travelocity JV)**

(2002/C 21/10)

(Voor de EER relevante tekst)

Op 19 december 2001 heeft de Commissie besloten zich niet te verzetten tegen bovengenoemde aangemelde concentratie en ze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is enkel beschikbaar in het Engels en zal openbaar gemaakt worden na verwijdering van alle zakengeheimen. De tekst zal verkrijgbaar zijn

- op papier bij de verkooppunten van het Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen (zie lijst op de laatste omslagzijde);
- in elektronische vorm in de „CEN”-versie van de Celex-database, onder documentnummer 301M2627. Celex is het geautomatiseerd documentatiesysteem van het Europees gemeenschapsrecht.

Voor verdere informatie in verband met abonnementen, gelieve contact op te nemen met

EUR-OP

Information, Marketing and Public Relations

2, rue Mercier

L-2985 Luxembourg

Tel. (352) 2929 42718, fax (352) 2929 42709.

Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie**(Zaak COMP/M.2550 — Mezzo/Muzzik)**

(2002/C 21/11)

(Voor de EER relevante tekst)

Op 6 december 2001 heeft de Commissie besloten zich niet te verzetten tegen bovengenoemde aangemelde concentratie en ze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is enkel beschikbaar in het Frans en zal openbaar gemaakt worden na verwijdering van alle zakengeheimen. De tekst zal verkrijgbaar zijn:

- op papier bij de verkooppunten van het Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen (zie lijst op de laatste omslagzijde);
- in elektronische vorm in de „CFR”-versie van de Celex-database, onder documentnummer 301M2550. Celex is het geautomatiseerde documentatiesysteem van het Europees gemeenschapsrecht.

Voor verdere informatie in verband met abonnementen, gelieve contact op te nemen met

EUR-OP

Information, Marketing and Public Relations

2, rue Mercier

L-2985 Luxembourg

Tel. (352) 2929 42718, fax (352) 2929 42709.

Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie**(Zaak COMP/M.2516 — RPBE/Britax)**

(2002/C 21/12)

(Voor de EER relevante tekst)

Op 6 augustus 2001 heeft de Commissie besloten zich niet te verzetten tegen bovengenoemde aangemelde concentratie en ze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is enkel beschikbaar in het Engels en zal openbaar gemaakt worden na verwijdering van alle zakengeheimen. De tekst zal verkrijgbaar zijn

- op papier bij de verkooppunten van het Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen (zie lijst op de laatste omslagzijde);
- in elektronische vorm in de „CEN”-versie van de Celex-database, onder documentnummer 301M2516. Celex is het geautomatiseerd documentatiesysteem van het Europees gemeenschapsrecht.

Voor verdere informatie in verband met abonnementen, gelieve contact op te nemen met

EUR-OP

Information, Marketing and Public Relations

2, rue Mercier

L-2985 Luxembourg

Tel. (352) 2929 42718, fax (352) 2929 42709.

Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie**(Zaak COMP/M.2448 — Dexia/Banco Sabadell/Dexia Banco Local)**

(2002/C 21/13)

(Voor de EER relevante tekst)

Op 19 juni 2001 heeft de Commissie besloten zich niet te verzetten tegen bovengenoemde aangemelde concentratie en ze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is enkel beschikbaar in het Frans en zal openbaar gemaakt worden na verwijdering van alle zakengeheimen. De tekst zal verkrijgbaar zijn:

- op papier bij de verkooppunten van het Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen (zie lijst op de laatste omslagzijde);
- in elektronische vorm in de „CFR”-versie van de Celex-database, onder documentnummer 301M2448. Celex is het geautomatiseerde documentatiesysteem van het Europees gemeenschapsrecht.

Voor verdere informatie in verband met abonnementen, gelieve contact op te nemen met

EUR-OP

Information, Marketing and Public Relations

2, rue Mercier

L-2985 Luxembourg

Tel. (352) 2929 42718, fax (352) 2929 42709.

Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie**(Zaak COMP/M.2191 — BT/Amadeus/JV)**

(2002/C 21/14)

(Voor de EER relevante tekst)

Op 13 november 2000 heeft de Commissie besloten zich niet te verzetten tegen bovengenoemde aangemelde concentratie en ze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is enkel beschikbaar in het Engels en zal openbaar gemaakt worden na verwijdering van alle zakengeheimen. De tekst zal verkrijgbaar zijn

- op papier bij de verkooppunten van het Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen (zie lijst op de laatste omslagzijde);
- in elektronische vorm in de „CEN“-versie van de Celex-database, onder documentnummer 300M2191. Celex is het geautomatiseerd documentatiesysteem van het Europees gemeenschapsrecht.

Voor verdere informatie in verband met abonnementen, gelieve contact op te nemen met

EUR-OP

Information, Marketing and Public Relations

2, rue Mercier

L-2985 Luxembourg

Tel. (352) 2929 42718, fax (352) 2929 42709.

Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie**(Zaak COMP/M.2123 — Banco Commercial Português/Banco de Sabadell/Ibersecurities)**

(2002/C 21/15)

(Voor de EER relevante tekst)

Op 18 oktober 2000 heeft de Commissie besloten zich niet te verzetten tegen bovengenoemde aangemelde concentratie en ze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is enkel beschikbaar in het Spaans en zal openbaar gemaakt worden na verwijdering van alle zakengeheimen. De tekst zal verkrijgbaar zijn

- op papier bij de verkooppunten van het Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen (zie lijst op de laatste omslagzijde);
- in elektronische vorm in de „CES“-versie van de Celex-database, onder documentnummer 300M2123. Celex is het geautomatiseerd documentatiesysteem van het Europees gemeenschapsrecht.

Voor verdere informatie in verband met abonnementen, gelieve contact op te nemen met

EUR-OP

Information, Marketing and Public Relations

2, rue Mercier

L-2985 Luxembourg

Tel. (352) 2929 42718, fax (352) 2929 42709.

Referentie- en disconteringspercentages die per 1 januari 2002 van toepassing zijn

(2002/C 21/16)

(Voor de EER relevante tekst)

België	5,06 %
Denemarken	5,54 %
Duitsland	5,06 %
Griekenland	5,06 %
Spanje	5,06 %
Frankrijk	5,06 %
Ierland	5,06 %
Italië	5,06 %
Luxemburg	5,06 %
Nederland	5,06 %
Oostenrijk	5,06 %
Portugal	5,06 %
Finland	5,06 %
Zweden	5,85 %
Verenigd Koninkrijk	6,01 %

Deze percentages werden vastgesteld op basis van de methode voor de vaststelling en actualisering van de referentie- en disconteringspercentages die is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* C 273 van 9 september 1997, blz. 3. Deze methode werd technisch aangepast met de mededeling van de Commissie die is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* C 241 van 26 augustus 1999, blz. 9. Na de invoering van de euro in Griekenland is het referentiepercentage voor Griekenland vanaf 1 januari 2001 hetzelfde als dat voor de elf lidstaten waar de euro reeds was ingevoerd.

In de bekendmaking van deze percentages wordt voorzien door de Verordeningen (EG) nr. 68/2001 (overweging 9), (EG) nr. 69/2001 (overweging 6) en (EG) nr. 70/2001 (overweging 10) van 12 januari 2001 (PB L van 13.1.2001, blz. 20, 30 en 33) betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op, onderscheidenlijk, opleidingssteun, de-minimissteun en staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen.

III

(Bekendmakingen)

EUROPEES PARLEMENT

**In Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen C 21 E gepubliceerde notulen van de zitting van
2 tot en met 5 april 2001**

(2002/C 21/17)

Deze teksten zijn beschikbaar in:

EUR-Lex: <http://europa.eu.int/eur-lex>

CELEX: <http://europa.eu.int/celex>

COMMISSIE

SAMENSTELLING VAN DE JURY

ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK COM/A/8/01

HOOFD VAN HET BUREAU (A 3)

LONDEN

(2002/C 21/18)

Voorzitter: CARVOUNIS Panayotis
Juryleden: MÄKELÄ Timo
TSOLAKIS Alexandros
